Ãàçåòà âûõîäç³öü ç ñàêàâ³êà 1990 ãîäà

¹ 46 (1249) 18Ë²ÑÒÀÏÀÄÀ 2015 ã.

Áåëàðóñêàå ðàäû¸: 90 ãàäîî¢ ó ýô³ðû

15 ë³ñòàïàäà 1925 ãîäà àäáûëîñÿ ¢ðà÷ûñòàå àäêðûöö¸ øûðîêàâÿø÷àëüíàé ðàäû¸òý-ëåôîííàé ñòàíöû³. Óïåðøûíþ ¢ ýô³ðû ïðàãó÷àë³ çàïàâåòíûÿ ñëîâû: "Ãàâîðûöü Ì³íñê!..". Áû¢ íàëàäæàíû ñåðûéíû âûðàá ðàäû¸ïðû¸ìí³êà¢, àëå òðàíñëÿâàööà ïåðàäà÷û ìàãë³ òîëüê³ ¢ ðàäóñå 300 â¸ðñòà¢ ³ ãó÷àë³ òîëüê³ 30 õâ³ë³í íà ñóòê³. Òàê ã³ñòîðûÿ ïà÷ûíàëàñÿ… À ñ¸ëòà Áåëàðóñêàå ðàäû¸ äàçíà-÷àå ¢æî ñàà¸ 90-ãîääçå. Öÿïåð ãýòà ñó÷àñíàÿ âûñîêàòýõíàëà-ã³÷íàÿ ñòðóêòóðà, ÿêàÿ ¢êëþ-÷àå ¢ ñÿáå äâà àãóëüíàíàöûÿ-íàëüíûÿ êàíàëû (Ïåðøû íàòû-ÿíàëüíû êàíàë Áåëàðóñêàãà ðàäû¸ ³ ðàäû¸ "Êóëüòóðà") ³ 3 ðàäû¸ñòàíöû³ ("Ñòàë³òà", "Ðàäûóñ-FM", ì³æíàðîäíàå ðàäû¸ "Áåëàðóñü"). Íàïÿðýäàäí³ þá³ëåþ æóðíàë³ñòû, ÿê³ÿ ïðàöóþöü íà ðàäû¸ ïàäçÿë³ë³ñÿ ñâà³ì³ ¢ñïîàì³íàì³ ³ ðàçâàæàí-íÿì³ ïðà ýô³ðíûÿ áóäí³, óðîê³ ïðàôåñ³³, à òàêñàìà ïðà ì³óëëå³ ñó÷àñíàñöü ó ã³ñòîðû³ Áåëàðóñêàãà ðàäû¸.

Àëåíà ÄÀÂ²ÄÎÂ²× , íàìåñí³ê ãàëî¢íàãà äûðýêòàðà - äûðýêòàð äûðýêòû³ ³íôàðìàòûéíàãà ³ ãðàìàäñêà-ïàë³-òû÷íàãà âÿø÷àííÿ Ìåðøàãà íàòûÿíàëüíàãà êàíàëà Áåëàðóñêàãà ðàäû¸:

- Êàë³ êîðàòêà êàçàöü, òî Áåëàðóñêàå ðàäû¸ ñ¸ííÿ - ãýòà ñó÷àñíàå ðàäû¸ ç áàãàòûì³ òðàäûöûÿì³. ßê ³ ðàíåé, ÿíî ïàç³öûÿíóå ñÿáå ÿê ðàäû¸ äëÿ ¢ñ³õ ³ äëÿ êîæíàãà. Ñëîãàí Ïåðøàãà íàòûÿíàëüíàãà - "Áóäçåì ðàçàì!". ßãî ìû âûáðàë³ ñâÿäîìà, ³ ¸í àêðýñë³âàå íàøó ìýòó: çà¢ñ¸äû áûöü ö³êàâûì äëÿ ñëóõà÷à, ðàçàì ç ³ì àáìÿðêî¢âàöü âàæíàå, àêòóàëüíàå ³ ðàçàì êàðûñöþ ïðàâîäç³öü ÷àñ.

Äà 90-ãàäîâàãà þá³ëåþ ¢ ýô³ðû Ïåðøàãà íàöûÿíàëüíàãà êàíàëà ðàñïà÷àòû ïðàåêò "Ðàäû¸ëåòàï³ñ êðà³íû", ó ÿê³ì ìû çâÿðòàåìñÿ äà íàøàé áàãàòàé ôàíàòýê³, àðõ³¢íûõ çàï³ñà¢, äçå ìîæíà ïà÷óöü ãàëàñû ëþäçåé ðîçíûõ ÷àñî¢, óñïàì³íàåì òûõ, õòî ïðàöàâàà¢ ó íàñ ðàíåé, ðàñêàçâàåì ³ ïðà ñ¸ííÿøíÿå ñóñ÷àñíàå ðàäû¸. ç áàãàòûì³ òðàäûöûÿì³. Êàê ³ ðàíåé, ÿíî ïàç³öûÿíóå ñÿáå ÿê ðàäû¸ äëÿ ¢ñ³õ ³ äëÿ êîæíàãà. Ñëîãàí Ïåðøàãà íàòûÿíàëüíàãà - "Áóäçåì ðàçàì!". ßãî ìû âûáðàë³ ñâÿäîìà, ³ ¸í àêðýñë³âàå íàøó ìýòó: çà¢ñ¸äû áûöü ö³êàâûì äëÿ ñëóõà÷à, ðàçàì ç ³ì àáìÿðêî¢âàöü âàæíàå, àêòóàëüíàå ³ ðàçàì êàðûñöþ ïðàâîäç³öü ÷àñ.

Äà 90-ãàäîâàãà íàöûÿíàëüíàãà êàíàëà ðàñïà÷àòû ïðàåêò "Ðàäû¸ëåòàï³ñ êðà³íû", ó ÿê³ì ìû çâÿðòàåìñÿ äà íàøàé áàãàòàé ôàíàòýê³, àðõ³¢íûõ çàï³ñà¢, äçå ìîæíà ïà÷óöü ãàëàñû ëþäçåé ðîçíûõ ÷àñî¢, óñïàì³íàåì òûõ, õòî ïðàöàâàà¢ ó íàñ ðàíåé, ðàñêàçâàåì ³ ïðà ñ¸ííÿøíÿå ñóñ÷àñíàå ðàäû¸.

Êàê ã³ñòîðûÿ ïà÷ûíàëàñÿ… À ñ¸ëòà Áåëàðóñêàå ðàäû¸ äàçíà-÷àå ¢æî ñàà¸ 90-ãîääçå. Öÿïåð ãýòà ñó÷àñíàÿ âûñîêàòýõíàëà-ã³÷íàÿ ñòðóêòóðà, ÿêàÿ ¢êëþ-÷àå ¢ ñÿáå äâà àãóëüíàíàöûÿ-íàëüíûÿ êàíàëû (Ïåðøû íàòû-ÿíàëüíû êàíàë Áåëàðóñêàãà ðàäû¸ ³ ðàäû¸ "Êóëüòóðà") ³ 3 ðàäû¸ñòàíöû³ ("Ñòàë³òà", "Ðàäûóñ-FM", ì³æíàðîäíàå ðàäû¸ "Áåëàðóñü"). Íàïÿðýäàäí³ þá³ëåþ æóðíàë³ñòû, ÿê³ÿ ïðàöóþöü íà ðàäû¸ ïàäçÿë³ë³ñÿ ñâà³ì³ ¢ñïîàì³íàì³ ³ ðàçâàæàííÿì³ ïðà ýô³ðíûÿ áóäí³, óðîê³ ïðàôåñ³³, à òàêñàìà ïðà ì³óëëå³ ñó÷àñíàñöü ó ã³ñòîðû³ Áåëàðóñêàãà ðàäû¸.

- Êàë³ êîðàòêà êàçàöü, òî Áåëàðóñêàå ðàäû¸ ñ¸ííÿ - ãýòà ñó÷àñíàå ðàäû¸ ç áàãàòûì³ òðàäûöûÿì³. ßê ³ ðàíåé, ÿíî ïàç³öûÿíóå ñÿáå ÿê ðàäû¸ äëÿ ¢ñ³õ ³ äëÿ êîæíàãà. Ñëîãàí Ïåðøàãà íàòûÿíàëüíàãà - "Áóäçåì ðàçàì!". ßãî ìû âûáðàë³ ñâÿäîìà, ³ ¸í àêðýñë³âàå íàøó ìýòó: çà¢ñ¸äû áûöü ö³êàâûì äëÿ ñëóõà÷à, ðàçàì ç ³ì àáìÿðêî¢âàöü âàæíàå, àêòóàëüíàå ³ ðàçàì êàðûñöþ ïðàâîäç³öü ÷àñ.

Äà 90-ãàäîâàãà þá³ëåþ ¢ ýô³ðû Ïåðøàãà íàöûÿíàëüíàãà êàíàëà ðàñïà÷àòû ïðàåêò "Ðàäû¸ëåòàï³ñ êðà³íû", ó ÿê³ì ìû çâÿðòàåìñÿ äà íàøàé áàãàòàé ôàíàòýê³, àðõ³¢íûõ çàï³ñà¢, äçå ìîæíà ïà÷óöü ãàëàñû ëþäçåé ðîçíûõ ÷àñî¢, óñïàì³íàåì òûõ, õòî ïðàöàâàà¢ ó íàñ ðàíåé, ðàñêàçâàåì ³ ïðà ñ¸ííÿøíÿå ñóñ÷àñíàå ðàäû¸.

Äà 90-ãàäîâàãà þá³ëåþ ¢ ýô³ðû Ïåðøàãà íàöûÿíàëüíàãà êàíàëà ðàñïà÷àòû ïðàåêò "Ðàäû¸ëåòàï³ñ êðà³íû", ó ÿê³ì ìû çâÿðòàåìñÿ äà íàøàé áàãàòàé ôàíàòýê³, àðõ³¢íûõ çàï³ñà¢, äçå ìîæíà ïà÷óöü ãàëàñû ëþäçåé ðîçíûõ ÷àñî¢, óñïàì³íàåì òûõ, õòî ïðàöàâàà¢ ó íàñ ðàíåé, ðàñêàçâàåì ³ ïðà ñ¸ííÿøíÿå ñóñ÷àñíàå ðàäû¸.

Äà 90-ãàäîâàãà þá³ëåþ ¢ ýô³ðû Ïåðøàãà íàöûÿíàëüíàãà êàíàëà ðàñïà÷àòû ïðàåêò "Ðàäû¸ëåòàï³ñ êðà³íû", ó ÿê³ì ìû çâÿðòàåìñÿ äà íàøàé áàãàòàé ôàíàòýê³, àðõ³¢íûõ çàï³ñà¢, äçå ìîæíà ïà÷óöü ãàëàñû ëþäçåé ðîçíûõ ÷àñî¢, óñïàì³íàåì òûõ, õòî ïðàöàâàà¢ ó íàñ ðàíåé, ðàñêàçâàåì ³ ïðà ñ¸ííÿøíÿå ñóñ÷àñíàå ðàäû¸.

110 ãàäîî¢ ç äíÿ íàðàäæýííÿ ßíà Ñêðûãàíà

ßí (ßíêà) ÑÊÐÛÃÀÍ , ñàïð. ²âàí Àëÿêñåââ³÷ Ñêðûãàí (16 ë³ñòàïàäà 1905, â. Òðóõíàâ³÷û (öÿïåð Êàïûëüñê³ ðà¸í, Ìåíêêàÿ âîíäëàñöü) - 18 âåðàñíÿ 1992). Ïñå¢äàí³ìû: À¢ëàñ, Â³äóê, ß. Â³äóê, ßí Â³äóê, Äçåä À¢ëàñ (ç Ï. Áðî¢êàì), Êðóøûíà, ß. Êðóøûíà, Ï³ðàò) - áåëàðóñê³ ï³ñúìåíí³ê, ïàýò, íàåå³ñòàðûñ³ñò, ïóáë³ñûõ ³ êðûòûê.

Íàðàäç³¢ñÿ ¢ ñÿëÿíñêàé ñÿì'³. Ïà÷àòêîâóþ ääóêàöûþ àòðûìà¢ ó ìÿñöîâàé öàðêî¢íàïðûõîïàñêàé øêîëå, ïîòûì âó÷û¢ñÿ ¢ Ñëóöêó ¢ Áåëàðóñêàé ã³íîäç³³ ³ ñåëüñêàãàñïàäàð÷ûì òÿõî³êóìå.

Ó 1924 ã. ßí Ñêðûãàí ñòà¢ ñóïðàöî³ê³ëàì ñëóöêàé àêðóãîâàé ãàçåòû "Äÿñêîâû áóäà¢í³ê". Ïàñëÿ ë³êâ³ãàöû³ àêðóã³ ³ïåðàåçäó ¢ Ðàñïîû ïðàöâàà¢ çàãàä÷ûêàì Íàðîäíàãà äîìà ïðû âûêàíêàìå, çàòûì - ó ðÿäàêôû³ãàçåòû "×ûðâíàÿ Ïîêà÷÷ûíà", äçå ïàçíà¸ì³¢ñÿ ç Ï. Áðî¢êàì. Ó 1932 ã. çàêî÷ûû¢ ë³òàðàòóðíà-ë³íãâ³ñòû÷íàå àääçÿëåíîå ÁÀÓ. Áû¢ ëåíàì ë³òàðàòóðíûõ àá'ÿäíÿíÿê" ³ "Ë³òàðàòóðíà-ìàñòàöêàÿ êàìóíà". Áóäó÷û ñòóäÿíòàì, çàéìà¢ñÿ ãðàìàäñêà-ïàë³òû÷íàé ðàáîòàé: ó 1929 ã. âûÿçäæà¢ ó Ìàã³ë¸¢ñêóþ âîáëàñöü íà êàëåêòûâ³çàöûþ, ó 1930 ã. çáðûãàäàé ðîðàòî¢í³êà¢ ãàçåòû "Çâÿçäà" ïðàöàâà¢ íà Ãîññåëüìàøû ïà íàëàäæâàííí³ ñ³ñòýííàé àðãàí³çàöû³ çàâîãñêàãà æûööÿ, íàç³ðàííí³ íàä ÿê³ì ïåðàäàäçåíû ¢ êí³ãàõ íàðûñà¢. Ó 1933-1936 ãã. ïðàöâàà¢ ó ðÿäàêöûõ³ãàçåòû "Ë³òàðàòóðà ³ ìàñòàöòâà".

13 ë³ñòàïàäà 1936 ã. ßíà Ñêðûãàíà àðûøòàâàë³ ïà àáâ³íâà÷àíí³ ¢ "êîíòððýâàëëöûéíàé äçåéíàñö³" ³ çàñóäç³ë³ íà äçåñÿöü ãàäî¢ ïàçáà¢ëåííÿ âîë³ ç âûñûëêàé ó Ñ³á³ð (Êåìåðà¢ñêàÿ âîáëàñöü). Ó 1946 ã. ¸í áû¢ âûçâàëåíû, ääíâê ïàçáà¢ëåíû ãðàìäçÿíñê³õ ïðàâî¢ íà ïÿö³ãàääîâû òÿðí³í. Ïðàöâàà¢ íà ïàñääçå áóõãàëòàðà íà ã³äðîë³ç Ñàþçà ï³ñúìåíí³êà¢, ðÿäàêòàðà íîû çàâîäçå ¢ Ôåðãàíå, íà ñëàíóàõ³³÷íûì êàìá³íàöå ¢ Ýñòîí³³, êóäû ïåðàåõà¢, êàá áûöü áë³æýé äà Áåëàðóñ³, äçåõîøàíû ãàëî¢íûì ðÿäàêòàðàì îâäàâåöòâà "Áåëàðóñêàÿ ñàâåöêàÿ ýíöûêëàïåäûÿ" Ï. Áðî¢êàì íà ïàñääó çàãàä÷ûêà ë³òàðàòóðíà-êàíòðîëüíàé ðýáóõãàëò³ (1967-1975). Ïðàöâàà¢ ääêàçíûì ñàêðàòàðîì êàì³òýòà ïà Äçÿðæà¢íûõ ïðýì³ÿõ ÁÑÑÐ ó ãàë³íå ë³òàðàòóðû, ìàñòàöòâà ³ àðõ³òýêòóðû (1975-1985).

Â³ê³ïåäûÿ.

90 ãàäîî¢ ç äíÿ íàðàäæýííÿ Êàñòóñÿ Àêóëû

Êàñòóñü ÀÊÓËÀ (äà ýì³ãðàòûû³ Àëÿêñàíäð Êà÷àí, 16 ë³ñòàïàäà 1925, Âåðàöå³¸ïåðàåõà¢ ó Êàíàäó. Ääç³í ç Äç³ñíåíêàãà ïàâåòà Â³ëåíêàãà çàñííàâàëüí³êà¢ Çãóðòàâàííÿ âàÿâîäñòàà (öÿïåð Êðóëå¢ø-âàÿ ñåëüñàåòà Äîêøûöê³ ñåëüñàåòà) - 29 ñòóäçåííÿ 2008, Òàðîíòà, Êàíàäà) - áåëàðóñê³ ï³ñúìåíí³ê ³ ãðàìàäñê³ äçåÿ÷.

Ìàö³ ï³ñúìåíí³êà öÿæêà çàõâàðýëà ³ ïàìåðëà íàïðûêàíêàíîû æí³¢íÿ 1939.

Ïàä÷àñ íÿìåöêàé àêóïàöû³ íàñòà¢í³÷à¢, ç âÿñíîû 1944 ãîäà - êóðñàíò Ìåíêàé àô³öýðñêàé øêîëû ÁÊÀ. Ç êåòà 1944 ãîäà íà ýì³ãðàöû³. Âàÿâà¢ ó ñêëàäçå 2-ãàà ïîëüñêàãà ïóñà Áðûòàíñêàé àðì³. Ó 1946-1947 ãàäàõ æû¢ ó Âÿë³êàáûòàí³. Áðà¢ óäçåë ó çàñíàâàíí³ Çãóðòàâàííÿ áåëàðóñà¢ Âÿë³êàé Áðûòàí³. Ó ÷ýðâåí³ 1947 ãîäà ¸íåðàåõà¢ ó Êàíàäó. Ääç³í ç ïàçííàâàëüí³êà¢ Çãóðòàâàííÿ áåëàðóñà¢ Êàíàäû, ïåðøû ÿãîíû ñòàðøûíÿ. Ðÿäàãàâà¢ êàçåòó "Áåëàðóñê³ Ýì³ãðàíò", ÷ñîì³ñ "Çâàæàé" (1974-1997).

Íà Êàíàäêàé çÿì³ë³ Êàñòóñü Àêóëà ïðàöÿãíó¢ ñâàþ ë³òàðàòóðíóþ äçåéíàñöü. Ïåðøàé êí³ãàé ñòàëà äàêóìåíòàëüíàÿ ïàâåñòêà "Çìàãàðíûÿ äàðîã³". Äóóãàÿ êí³ãà "Tomorrow is Yesterday", çàòûì ðàìàí "Ãàðàâàòêà" ó òðîõ êí³ãàõ, ðàìàíû "Çà âîëþ", "Çà¢òðà ¸ñöü ó÷îðà", "Óñÿêàÿ ¢ñÿ÷ûíà" (Ïðîçà, ïàýç³ÿ, ï'åñà) ³ ³íø.

Ó 1990-ÿ ãàäû íàâåäà¢ Áåëàðóñü.

Â³ê³ïåäûÿ.

pawet.net

Ïðýçåíòàöûÿ çáîðí³êà ìàòýðûÿëà¢ êàíôåðýíöû³ "Ìî¢íûÿ ïðàâû ³ ³õ àáàðîíà" ¢ 2-õ òàìàõ

13 ë³ñòàïàäà¢ ñÿäç³áå ÒÁÌ ó Ìåíñêó ïðàéøëà ïðýçåíòàöûÿ çáîðí³êà ìàòýðûÿëà¢ êàíôåðýíöû³ "Ìî¢íûÿ ïðàâû ³ ³õ àáàðîíà" ó äâóõ òàìàõ.

Ó ïåðøû òîì ¢âàéøë³ ¢ëàñíà òýêñòû äàêëàäà¢ ³ âûñòóïëåííÿ¢, ÿê³ÿ ïðàãó÷àë³ íà ñàìîé êàíôåðýíöû³: íà ïëåíàðíûì ïàñÿäæýíí³ ³ ¢ äçâþõ ñåêöûÿõ.

Ó äðóã³ òîì ¢âàéøë³ ìàòýðûÿëû ìàí³òîðûíãó ìî¢íàé ñ³òóàöû³ ¢ Áåëàðóñ³, ÿê³ áû¢ ïðàâåäçåíû ñÿáðàì³ ÒÁÌ íà ýòàïå ïàäðûõòî¢ê³ äà êàíôåðýíöû³, à òàêñàìà ðýàëüíûÿ ïðàïàíîâû ÒÁÌ ïà ïàëÿïøýííþ ãýòàé ñ³òóàöû³.

Íà ïðýçåíòàöû³ ïðûñóòí³÷àë³ íåêàòîðûÿ à¢òàðû àðòûêóëà¢ çáîðí³êà, âûêàçâàë³ñÿ ïðàïàíîâû ïðà äàëåéøàå ïðàñî¢âàííå ìî¢íûõ ïðàâî¢ ³ àðãàí³çàöû³ íîâûõ êàíôåðýíöûé ³ ôåñòûâàëÿ¢ ìîâû ñóìåñíà ç ðîçíûì³ ¢ñòàíîâàì³ (íàïð., Àêàäýì³ÿé íàâóê Áåëàðóñ³).

Òðýáà ìåðêàâàöü, øòî íàñòóïíàÿ êàíôåðýíöûÿ ÒÁÌ áóäçå ïðûñâå÷àíà ìî¢íàé áÿñïåöû Áåëàðóñ³, áî ïàòðýáà øûðîêàãà àáìåðêàâàííÿ ¢ ãðàìàäñòâå ãýòàé ïðàáëåìû â³ñ³öü ó ïàâåòðû, à âà Óêðà³íå êàíôåðýíöûÿ ç òàêîé òýìàòûêàé òîëüê³ øòî ïðàéøëà.

Íàø êàð.

Грамадскае аб'яднанне
"Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны"
220034, г. Мінск вул. Румянцава, 13, тэл. 284-85-11, разліковы рахунак
№ 3015741233011 у ЦБП №539 ААТ Белінвестбанка", г. Мінска, код 739

13кастрычніка 2015г. № 176

Ì³í³ñòðó ³íôàðìàöû³
Ðýñïóáë³ê³ Áåëàðóñü
Àíàí³÷ Ë.Ñ.
Ïð. Ïåðàìîæöà¢, 11,
220004, ã. Ì³íñê

Øàíî¢íàÿ Ë³ë³ÿ Ñòàí³ñëàâà¢íà!

ßê Âàì, áåçóìî¢íà, âÿäîìà, íÿäà¢íà áåëàðóñêàÿ ï³ñüìåíí³öà Ñâÿòëàíà Àëåêñ³åâ³÷ àòðûìàëà Íîáåëå¢ñêóþ ïðýì³þ ïà ë³òàðàòóðû.

Áåëàðóñê³ÿ ÑÌ² ñöâÿðäæàþöü, áûööàì äçÿðæà¢íûÿ âûäàâåöòâû çà àïîøí³ÿ 20 ãàäî¢ íå âûäàë³ í³âîäíàé êí³ã³ Ñâÿòëàíû Àëåêñ³åâ³÷.

Ìû äóìàåì, øòî Ì³í³ñòýðñòâà ³íôàðìàöû³ íåÿê áóäçå ðýàãàâàöü íà ãýòóþ ñ³òóàöûþ, ³ ïðàïàíóåì íàñòóïíàå:

- âûäàöü óñå êí³ã³ Ñâÿòëàíû Àëåêñ³åâ³÷ çà äçÿðæà¢íû êîøò íà äçÿðæà¢íàé áåëàðóñêàé ìîâå ãàäàâûì³ íàêëàäàì³, êàá ó êîæíàé á³áë³ÿòýöû Áåëàðóñ³ ³ ¢ êîæíàé êí³ãàðí³ áûë³ êí³ã³ Íîáåëå¢ñêàãà ëà¢ðýàòà ïà-áåëàðóñêó.

Òàê³ÿ äçåÿíí³ áóäóöü öàëêàì àäïàâÿäàöü íàñòóïíàìó âûêàçâàííþ Ê³ðà¢í³êà íàøàé êðà³íû: "Áåëàðóñêàÿ ìîâà ç'ÿ¢ëÿåööà âàæíåéøûì íàöûÿíàëüíûì êóëüòóðíûì çäàáûòêàì".

Ç ïàâàãàé,
Ñòàðøûíÿ ÃÀ "ÒÁÌ ³ìÿ Ô. Ñêàðûíû" À. Òðóñà¢.

МІНІСТЭРСТВА ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
пр-т Пераможцаў, 11, 220004, г. Мінск
тэл./факс +375 17 203 92 31, +375 17 203 34 35
e-mail:info@mininform.gov.by

МИНИСТЕРСТВО ИНФОРМАЦИИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
пр-т Победителей, 11, 220004, г. Минск
тел./факс +375 17 203 92 31, +375 17 203 34 35
e-mail:info@mininform.gov.by

«06» 11 2015 № 01-13/Т-184
на № ....

Ñòàðøûí³
ÃÀ "Òàâàðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû
³ìÿ Ôðàíö³øêà Ñêàðûíû"
Òðóñàâó À.À.

Àá çâàðîöå

Ïàâàæàíû Àëåã Àíàòîëüåâ³÷!

Âàø çâàðîò àä 13 êàñòðû÷í³êà 2015 ã. ¹ 176 ðàçãëåäæàíû ¢ Ì³í³ñòýðñòâå ³íôàðìàöû³. Ïðàïàíîâà àá ïåðàâûäàíí³ êí³ã Ñ. Àëåêñ³åâ³÷ áóäçå ðàçãëåäæàíà âûäàâåöòâàì³ ïðû ôàðì³ðàâàíí³ òýìàòû÷íûõ ïëàíà¢ ïðû ¢ìîâå çãîäû ç áîêó à¢òàðà.

Íàìåñí³ê Ì³í³ñòðà Ó.Ó. Ìàòóñåâ³÷.

"Ðàäû¸ Ìàðûÿ - Áåëàðóñü" çàïðàøàå ó êðàñàâ³êó 2016

Ó êðàñàâ³êó 2016 ãîäà ïëàíóåööà çàïóñê áåëàðóñêàìî¢íàé ïðàãðàìû êàòàë³öêàé ðàäû¸ñòàíöû³ "Ðàäû¸ Ìàðûÿ".

ßê ïàâåäàìëÿå ñàéò catholic.by, áåëàðóñêàÿ âåðñ³ÿ ðàäû¸ áóäçå ìåöü íàçâó "Ðàäû¸ Ìàðûÿ - Áåëàðóñü" ³ ñïà÷àòêó ç'ÿâ³ööà ¢ ³íòýðíýöå. Ñàéò ï³øà: *"Ïðàãðàìû ðàäû¸ñòàíöû³, ÿêàÿ áóäçå âÿø÷àöü íà áåëàðóñêàé ìîâå, äàäóöü ìàã÷ûìàñöü ñëóõà÷àì ïàçíà¸ì³ööà ç õðûñö³ÿíñê³ì âó÷ýííåì, ïà÷óöü òðàíñëÿöû³ íàáàæýíñòâà¢ ç ðîçíûõ êàòàë³öê³õ ñâÿòûíÿ¢ ïà¢ñþäíà ¢ ñâåöå, ïà¢ñ¸é Áåëàðóñ³; áóäóöü ãó÷àöü ïåðàäà÷û êóëüòóðíàé, õðûñö³ÿíñêàé ³ ñàöûÿëüíàé òýìàòûê³, ìóçûêà, ðýïàðòàæû ïðà âàæíûÿ ïàäçå³ ç æûööÿ Êàñö¸ëà ¢ ðîçíûõ êðà³íàõ ñâåòó. Òàêñàìà ¢ýô³ðû áóäóöü ³íòýðàêòû¢íûÿ ïðàãðàìû, ïàä÷àñ ÿê³õ ñëóõà÷û çìîãóöü àòðûìàöü àäêàçû íà ñâàå ïûòàíí³ ¢ ñïåöûÿë³ñòà¢ çàïðîøàíûõ ãàñöåé. (...) Äóõî¢íóþ àïåêó íàä íîâûì ðàäû¸ ïàäðó÷ýíí³ Ì³òðàïàë³òà Ì³íñêà-Ìàã³ë¸¢ñêàãà àðöûá³ñêóïà Òàäýâóøà Êàíäðóñåâ³÷à âûäçåê. Àëÿêñàíäàð Òàðàñåâ³÷, ïðîáàø ïàðàô³³ Ñâÿòûõ àïîñòàëà¢ Ïÿòðà ³ Ïà¢ëà ¢ Êàïûë³".*

"Ðàäû¸ Ìàðûÿ" ¢çí³êëà ¢ 1982 ãîäçå ÿê ïàðàô³ÿëüíàÿ ³í³öûÿòûâà ¢ ²òàë³³; ó 1987 ðàäû¸ñòàíöûÿ ïà÷àëà âÿø÷àöü íà ¢ñþ ²òàë³þ; ó 1998 ³òàë³ÿíñêàÿ àñàöûÿöûÿ "Ðàäû¸ Ìàðûÿ" ñòàëà çàñíàâàëüí³öàé Ì³æíàðîäíàé àñàöûÿöû³ "Ñóñâåò-íàÿ ñÿì'ÿ Ðàäû¸ Ìàðûÿ". Öÿïåð ãýòàå ðàäû¸ âÿø÷àå íà ïÿö³ êàíòûíåíòàõ, ó 75 êðà³íàõ ñâåòó, ó òûì ë³êó ¢ Ðàñå³ ³ âà Óêðà³íå.

Ðàäû¸ Ñâàáîäà.

Çà ïîìí³ê³ áåëàðóñêàé ìîâå

Ó ÒÁÌ ïðûéøî¢ ë³ñò ïàäòðûìê³ àä æûõàðê³ Â³öåáñêàé âîáëàñö³ Ëþäì³ëû Àðäûíñêàé (ñÿáðà íàðîäíàãà ìóçû÷íà-ë³òàðàòóðíàãà àá'ÿäíàííÿ "Ñâ³òàíàê" ç ã.ï. Øàðêà¢ø÷ûíà, Â³öåáñê. âîáë.). Ñï. Ëþäì³ëà ¢õâàëÿå ³äýþ ñòâàðýííÿ ïîìí³êà áåëàðóñêàé ìîâå ³ íåïàêî³ööà çà ë¸ñ ïîìí³êà, ïðûñâå÷àíàãà ë³òàðû "¡". ² íàâàò íàï³ñàëà âåðøû ç ãýòàé íàãîäû.

"¡"

"Ó" áåëàðóñêàå, "Ó" íåñêëàäîâàå -
Ë³òàðà ìîâû ³ ãóê àäìûñëîâû,
Øòî íàì ñïðàäâåêó ãó÷àííåì êàðîòê³ì
Ïåðàäàëîñÿ ¢ ìà¢ëåíí³ àä ïðîäêà¢.

×óåööà ¸í ó áÿçìåææû ïàë¸òà¢,
Ó ãóø÷àðû ïðàêàâåòíûõ ëÿñî¢.
Ñÿãàå âûøûíà¢ ðà÷íûõ áåðàãî¢
Íàä ðî¢íÿäçþ áåëûõ áë³ñêó÷ûõ ñíÿãî¢.

Ïî¢íþ òðûìàå ¢ çîðêàâûì íåáå,
Ó í³¢öû ¢ðàäë³âàé, øòî êîðì³öü íàñ õëåáàì.
¨ñöü ó âÿë³êàé êîëüêàñö³ ñëîâà¢
Ãóêàì ³ ë³òàðàé ìàò÷ûíàé ìîâû.

Ïîìí³ê ó ãîíàð áåëàðóñêàé ìîâû

ßê³ ¢ ãîíàð òàêîé ïàñòàâÿöü ïîìí³ê,
"Ñàìàäàñòàòêîâàÿ äà ñàìàçàáûööÿ,
Àõâÿðíàÿ, ïàêóòë³âàÿ ìîâà"*,
Ëàñêàâà-ñö³ïëàÿ, ïÿø÷îòíàÿ ìàÿ?

Ö³ áóäçå ñóìíàþ êàë³íàþ ïàõ³ëàé
Êàëÿ âÿñíîâàå â³ðë³âàå ðàê³?
Ö³ ïòóøêàé, ó ÿêîé çâÿçàë³ êðûëû,
Çááàðàí³ë³ ïåñí³ íà âÿê³?

Ö³ êðûæàì íà çÿìë³ ÿíà ïà¢ñòàíå,
Øòî ïàæûöö³ Ìàöåé í¸ñ Áóðà÷îê?
Ö³ çîðêàé ñ³íÿþ íà çîëêó ïðàä ñâ³òàííåì
Ïàýòó, øòî àñâå÷âàå ðàäîê?

Ó ïîìí³êó õàé ïòóøêàþ ëóíàå
Êðûëàòàé ñïå¢íàþ íàä âîëüíàþ çÿìë¸é!
Ó êàãî Ìàöåÿ êðûæ, õàé àêðûëÿå.
Íàðîäíû âå÷íû ïîìí³ê áóäçå òîé.

** Ï. Ñâåÿðûíåö "Áåëàðóñêàÿ ãëûá³íÿ" (ðàçäçåë "Ìîâà ëþáîâ³")*

Ó Ìåíñêó àäáûëàñÿ ïðýì'åðà ñïåêòàêëÿ ïðà Áðàí³ñëàâà Òàðàøêåâ³÷à

Ó òýàòðû Áåëàðóñêàãà äçÿðæà¢íàãà ¢í³âåðñ³òýòà "Íà áàëêîíå" àìàòàðñêàÿ òðóïà ïðàâÿëà ïðýì'åðó ñïåêòàêëÿ "Áðàí³ñëà¢. Ñöýíû çæûööÿ äûñí³î¢" ïàâîäëå äàâíÿé ìåííàé ï'åñû Ýëüäàðà Áÿê³ðàâà.

Öÿãàì íåêàëüê³õ ìåñÿöà¢ àêòîðû-àìàòàðû ðýïåòàâàë³ ðàçàì ç ðýæûñ¸ðàì ³ à¢òàðàì ï'åñû. Ýëüäàð Áÿê³ðà¢ íàï³ñà¢ ï'åñó ïðà ðýôàðìàòàðà áåëàðóñêàãà ïðàâàï³ñó ÿø÷ý ¢ 2012 ãîäçå, àëå ðýàë³çî¢âàåööà ïàñòàíî¢êà òîëüê³ öÿïåð - ïðû ïàäòðûìöû Àðò Ñÿäç³áû ³ Àñàìáëå³ íÿ¢ðàäàâûõ àðãàí³çàöûÿ¢.

Ïåðàä ïðýì'åðàé Ýëüäàð Áÿê³ðà¢ ñêàçà¢ Ñâàáîäçå, øòî ðýæûñ¸ð í³êîë³ íå ïàâ³íåí áûöü çàäàâîëåíû âûí³êàì ñâà¸é ïðàöû - ó òýàòðû çà¢ñ¸äû çàñòàåööà ïðàñòîðà äëÿ ¢äàñêàíàëåííÿ.

- Êàñòûíã ïðàâÿë³ ëåòàì, à ðýïåòûöû³ ïðàõîäç³ë³ ¢âîñåíü. Ìîæíà ñêàçàöü, øòî ñïåêòàêëü áû¢ çðîáëåíû çà ïà¢òàðà ìåñÿöà. Ïðû ãýòûì ìû íå ìåë³ ìàã÷ûìàñö³ ðýïåòàâàöü êîæíû äçåíü - àêòîðû íå ïðàôåñ³ÿíàëû, à àìàòàðû, ó êîæíàãà ñâàå êëîïàòû, âó÷îáà, ïðàöà. Àëå ÿ ë³÷ó, øòî çà ãýòû ÷àñ ìû ïðûñâÿö³ë³ ñÿáå ñïåêòàêëþ, óæûë³ñÿ ¢ ÿãî. Ïàñëÿ ñïåêòàêëþ ÿ ðàçë³÷âàþ ïà÷óöü âîäãóê³ ãëåäà÷î¢, íà ïàäñòàâå ÿê³õ, ìàã÷ûìà, áóäóöü çðîáëåíûÿ íåéê³ÿ çìåíû. Ãýòà ñïåêòàêëü-êàíñòðóêòàð, ïàáóäàâàíû íà ñöÿíàõ ñàïðàâàäíàãà æûööÿ, ÿê³ìàëüíà íàáë³æàíûÿ äà ðýàëüíûõ ïàä çåé, ÿê³ÿ, ìàã÷ûìà, çàñòàë³ñÿ ïàç à êàäðàì.

Ó ñïåêòàêë³ ïà¢ñòàå âîáðàç ìîâàçíà¢öà Áðàí³ñëàâà Òàðàøêåâ³÷à, ÿãî ëþá³ ³ ìàö³-Áåëàðóñ³, à òàêñàìà íåêàëüê³ ïåðñàíàæà¢, ÿê³ÿ ¢âàñàáëÿþöü ðýàë³³ òàãî ÷àñó, êàë³ æû¢ íàâóêîâåö, - ñàâåöê³ ñëåä÷û, ïîëüñê³ÿ êàì³ñàðû, ñàâåöê³ âó÷îíû.

ßê ïàòëóìà÷û¢ ðýæû-ñ¸ð-ïàñòàíî¢øû÷ ñïåêòàêëÿ Ýëüäàð Áÿê³ðà¢, ó âîáðàçå Òàðàøêåâ³÷à ìîæíà ïàáà÷ûöü ³ ñîòí³ ³íøûõ ëþäçåé: *- Êàá íå ñòðàö³öü íàöûþ, òðýáà ìåöü ìîâó. Ïàêóëü ¸ñöü íàäçåÿ, ÿ íå ïàõ³íóñÿ. Àëå ÿ áà÷ó¢ êåïñê³ ñîí - í³áûòà ¢ Ìåíñêó ïðàç 100 ãàäî¢ óñ¸ áóäçå íà ðàñåéñêàé ìîâå,* - ãàâîðûöü ãàëî¢íû ãåðîé ó ñïåêòàêë³.

ßê àäçíà÷û¢ ïàñëÿ ïðýì'åðû ìîâàçíà¢åö Â³íöóê Âÿ÷îðêà, ïàïÿðýäí³ ïàäîáíû ïàêàç ó ñöýíàõ ÁÄÓ àäáû¢ñÿ ¢ 1982 ãîäçå:

- Áåëàðóñêàÿ Ìàéñòî¢íÿ ñòàâ³ëà ¢ ÁÄÓ ñïåêòàêëü "Öàð Ìàêñ³ì³ë³ÿí", ÿê³ áû¢ ôàðìàëüíà íàðîäíàé äðàìàé, à ôàêòû÷íà - ïðà òîå, ÿê âûçâàë³ööà ç-ïàä ÷óæàöê³õ êóëüòà¢. ²äíîñòü òîëüê³ ïðàç 33 ãàäû ¢í³âåðñ³òýöê³ ÿ ñöýíà ³çíî¢ íàáûëà ñâàþ ïåðøàïà÷àòêîâóþ ðîëþ ¢ ðàñïà¢ñþäæàíí³ áåëàðóñêàãà ñëîâà. Àäíàê, ïàêóëü ÿ íå ì³íóþ íàäçåÿì³ íà òîå, øòî ïàäîáíûÿ ïàêàçû ìîãóöü ïàñòàÿííà ³ñíàâàöü íà ãýòàé ñöýíå, ïàêóëü ÿ íå ïðû÷ûíÿþ ëþäçåé ³ ÿ íå ïåðàêîíàíû, øòî Àäì³í³ñòðàöû³ ÁÄÓ ³ öåëàìó ³íñòûòóòó ïðîñòà íå äàäçÿöü ãýòàãà çðàá³öü, - ñêàçà¢ àäç³í ç ãëåäà÷î¢.

Ó ìåæàõ ïðýì'åðû çàïëàíàâàíûÿ ÿø÷ý ÷àòûðû ïàêàçû ñïåêòàêëÿ.

Ðàäû¸ Ñâàáîäà.

"Ñòðóíû ñýðöà ÷ûñòàãà"

Êàíöýðòò ïàìÿö³ ïàýòà¢ Ðûãîðà Áàðàäóë³íà ³ Ãåíàäçÿ Áóðà¢ê³íà àäáû¢ñÿ 10 ë³ñòàïàäà ¢ Áåëäçÿðô³ëàðìîí³³. ²äýÿ ïðàâåñö³ ìåìàðûÿëüíóþ âå÷àðûíó íàëåæûöü íàðîäíàìóàðòûñòó Áåëàðóñ³, äûðûæîðó Ì³õà³ëó Êàç³íöó, ëà¢ðýàòó ïðýìî³³ "Çà äóõî¢íàå äàðàäæýíííå". Ó âÿë³êóþ çàëó Ô³ëàðìîí³³ ñàáðàë³ñÿ ðîäíûÿ, ñÿáðû ³ ääíàäóìöû äâóõ ïàýòà¢.

Àä òâîð÷àãà êàëåêòûâà ³¢ñ³õ ïðûñóòíûõ ãëûáîêóþ ïàøàíó ³ ¢äçÿ÷íàñöü âûêàçëëà ëþá³ìû ì ïàýòà ì âÿäî¢öà êàíöýðòó Âîëüãà Áðûëîí. Àñâàòí³ê³, ñûíû Ïîêàöêàé çÿìë³, ÿíû ³íòàé öûâ³ë³çàâàíàé êðà³íå ÿø÷ý ïðû æûöö³ ïàýòà¢ íà äçÿðæà¢íû ì óçðî¢í³ àääàâàëàñÿ á íàëåæíàå³õòâîð÷àñö³ ³ ³õ àñîáàì. "Ñàìû ãàëî¢íû çàïàâàò, - êàçà¢ äçÿäçüêà Ðûãîð: íå ïðàäàöü äóøó ä'ÿáëó, çàõàâàöü ñâàþ äóøó ³ çàñòàööà ñóìëåíûì". Ãåíàäçü Ì³êàëàâà³÷ ó àïîøí³ÿ äí³ ïàê³íó¢ çàïàâàò áåðàã÷û Áåëàðóñü ³ ïðàöÿãâàöü ñîìëåíûì ³ óçðîñöå.

- Íà ãýòûû äíÿò âûõîäç³öü äðóã³ òî ì êí³ã³ íàòàòêà¢ Ðûãîðà Áàðàäóë³íà "Äç¸íí³ê³³ çàï³ñû", - çâÿðíóëà ¢âàáó ¢êëàäàëüí³öà çáîðí³êà, ñÿáðà Ñàþçà áåëàðóñê³õ ï³ñüìåíí³êà¢ Íàòàëëÿ Äàâûäçåíêà.- Êí³æêà ïðûãîæàÿ³ âåëìì³ çìÿñòî¢íàÿ, íàêëàä ÿå ñêëàäàå 250 àñîáí³êà¢. Òàì óóäóòü ðàíåé íå äóêâàíûÿ âåðøû, ýï³ãðàìû, øìàòçàï³ñà¢ ðîçíàãà êøòàëòó: ïàåçäê³ ïà¢ñ³õ êðà³íàõ, ñÿáðî¢ñê³ÿ ñòàñóíê³.

- Ó ìÿíå çàñòàëîñÿ áîëüø çà 300 íåãàòûâà¢ ÷îðíàáåëûõ ôîòàçàûìêà¢ ïðà êîæíàãà ç ïàÿòà¢, - ïàçÿë³ê³¢ñÿ ¢ñïàìí³íàì³ âÿäîìû ôîòàìéñòàð ß¢ãåí Êîêòûø.- ß ñòàâ³¢ñÿ äà³õ çâÿë³êàé ïàãàãàé. Ì û ðàçàì åäç³ë³ íà ñóñòðý÷û ç ÷ûòà÷àì³, ó ïàäàðîææû. Åãíàççþ Ì³êàëåãà÷ó áûëî äàñòàòêîâà çíàéñö³ êàæóõ, êàá ñïàêî¢íà çàñòàööà íà÷âàöü ó õàööå ¢ Áýðýç³íñê³ì çàïàãàí³éó ö³ ¢ ³íøûì ìåñöû.

- Åãåüì³ ïðûåì íà ñ¸ííÿ áà÷ûöü ñÿáðî¢ íàøûõ íàðîäíûõ ïàýòà¢, áî, áåçó ì î¢íà, Ãåíäàçü Áóðà¢ê³í òàêñàì à çàñëóãî¢âàå çâàííÿ "íàðîäíàãà", - äàçíà÷û¢ æóðíàë³ñò Ñÿðãåé Øàïðàí, óêëàäàëüí³ê çáîðí³êà "Òðû ìÿö³ äçÿäçüê³ Ðûãîðà". - Øêàäàâàííå âûêë³êàå òîå, øòî òàêîé ïàøàíû íåáûêî ïðû æûöö³ àáîäáóõ ïàýòà¢. Ó óçãàäà¢øû, øòî ç¸é áûëî¢ëþäçåé çâÿçàíà øìàòñïàòêàí³íÿ¢ ³ ïðûçíàíÿ¢ ó êàõàí³. Äçÿ¢÷ûíê³³ õëîï÷ûê³ çÓçîðíàé ýñòðàäíàé ñòóàû³ "Ñïÿàåì ðàçàì" ç Ì ëèàäý÷íà êðàíàëüíà çàöÿãíóë³ " Êàëûõàíêó", ÿêóþ ëþáÿöü óñå äçåö³.

Óâûêàíí³ñàì³õ ïàýòà¢ ñëóõà÷û ïà÷óë³ ³õ âûçíà÷èëüíûÿ âåðøû "Íàðîä ìîé, äçÿêóþ òàáå", "Ì ëè³òâà", "Òðýáà äîìà áûâàöü ÷àñöåé". Ç áàðàäóë³íêàé æûöÿñöâÿðäæàëüíàñöþ, ãóìàðàì ³ âåñÿëîñöþ çàñïÿâà¢ ìåñíþ "Áóäçüìà" Ýäóàðäà Çàðûöêàãà Àíäýé Êîêàñà¢.

Ó 2-ì äääçÿëåíí³ ïðàôåñàð Ì³õà³ëë Êàç³íáö äûðûæûðàâà¢ Äçÿðæà¢íû ì àêàäýì÷íû ñ³ìôàí³ÿ Àíäýý Ìäç³âà³ "Ïîêàöê³ÿ ï³ñüì¸íû". Ïîñòàö³ âÿë³ê³õ ïàýòà¢ ñó÷àñíàñö³ ïàñòà¢ëåíû ¢ äàç³í øýðãã ç âûäàòíû ì³ äçåÿ÷àì³ áåëàðóñêàé Àñâåòû.

- Âåëüì³ ïðûåì íà ñ¸ííÿ áà÷ûöü ñÿáðî¢ íàøûõ íàðîäíûõ ïàýòà¢, áî, áåçó ì î¢íà, Ãåíäàçü Áóðà¢ê³í òàêñàì à çàñëóãî¢âàå çâàííÿ "íàðîäíàãà", - äàçíà÷û¢ æóðíàë³ñò Ñÿðãåé Øàïðàí, óêëàäàëüí³ê çáîðí³êà "Òðû ìÿö³ äçÿäçüê³ Ðûãîðà". - Øêàäàâàííå âûêë³êàå òîå, øòî òàêîé ïàøàíû íåáûêî ïðû æûöö³ àáîäáóõ ïàýòà¢. Ó ³íòàé öûâ³ë³çàâàíàé êðà³íå ÿø÷ý ïðû æûöö³ ïàýòà¢ íà äçÿðæà¢íû ì óçðî¢í³ àääàâàëàñÿ á íàëåæíàå³õòâîð÷àñö³ ³ ³õ àñîáàì. "Ñàìû ãàëî¢íû çàïàâàò, - êàçà¢ äçÿäçüêà Ðûãîð: íå ïðàäàöü äóøó ä'ÿáëó, çàõàâàöü ñâàþ äóøó ³ çàñòàööà ñóìëåíûì". Ãåíàäçü Ì³êàëàâà³÷ ó àïîøí³ÿ äí³ ïàê³íó¢ çàïàâàò áåðàã÷û Áåëàðóñü ³ ïðàöÿãâàöü ñîìëåíûì".

³øë³ ïàæûöö³ ïîðó÷, ñëóæûë³ ðîäíàìóñëîâó, ³õôàëÿâàë³ àäíû ³ òûÿ æ ïðàáëàìû.

Óêàíöýðòíàé ïðàãðàìå ¢äçåëüí³÷àë³ Íàðîäíû àðêåñòð ³ìÿ ². Æûíîâ³÷à, Äçÿðæà¢íû ñ³ôàí³÷íû àðêåñòð Ðýñïóáëë³ê³ Áåëàðóñü, Äçÿðæà¢íàÿ àêàäýì³÷íàÿ õàðàâàÿ êàïýëà ³ìÿ Ðûãîðà Øûðìû. Ñà ñïåâàì³ âûñòóï³ë³ ²ãàð Çàäàðîæíû, Çì³óåð Âàéöþøêåâ³÷, Àíäýé Êîëàñà¢, Àíàñòàñ³ÿ Ðà÷ûöêàÿ. Äà ñïàä÷ûíû Ãåíäàçÿ Áóðà¢ê³íà³ Ðûãîðà Áàðàäóë³íà çâÿðòàë³ñÿ ìíîã³ÿ êàì ïàýòàì ³ âåñÿëîñöþ çàñïÿâà¢ ïåñí þ "Áóäçüìà" Ýäóàðäà Çàðûöêàãà Àíäýé Êîëàñà¢.

Ó 1-ì äääçÿëåíí³ åå÷àðûíû ø÷ûðà, çàë³â³ñòà, ïää çâî³íöûì áäëà¢, ôëåéòà¢, ñêðûïàê ãó÷àëà ïàïóëÿðíàÿ ïåñíÿ "Êîíû íåçàöóãëÿíû" ó âûêàíàí³ Àíäýý Êîêàñàâà, "Çà÷àðàâàíàÿ" - äà Ñÿðãåÿ Ðêóøà.

Çì³öåð Âàéöþøêåâ³÷ ó ÷îðíûì ôðàêó, áääç¸ðû ³ ïî¢íû ýíåðã³³, âûêàíà¢ ïåñí³"Äà÷àêàéñÿ, ìàòóëÿ", "Çîðë³ íàøûÿ", "Ïàí³ òðîøê³ ¢ äàäàõ", "Ì åñÿö, æî¢òàÿ ëîäêà" ïää àêàìïàíåìíò ëåïøàãà áàÿí³ñòà Áåëàðóñ³ Äëÿñêàíäà Øóäàëäàâà ³ ïàðòû³ ôàðòýï³ÿíà Êàíñòàíö³íà Äàðà÷àãà.

Ðäâ³ãàà Ïàïëà¢ñêàÿ ³ Àëÿêñàíäð Ö³õàíîâ³÷ çàñïÿâàë³ "Çàâ³ðóõó" 70-òûõ ãàäî¢, óçãàäà¢øû, øòî ç¸éáûëî¢ëäçåé çâÿçàíà øìàòñïàòêàí³íÿ¢ ³ ïðûçíàíÿ¢ ó êàõàí³. Äçÿ¢÷ûíê³³ õëîï÷ûê³ çÓçîðíàé ýñòðàäíàé ñòóàû³ "Ñïÿàåì ðàçàì" ç Ì ëèääý÷íà êðàíàëüíà çàöÿãíóë³ " Êàëûõàíêó", ÿêóþ ëþáÿöü óñå äçåö³.

Óâûêàíí³ñàì³õ ïàýòà¢ ñëóõà÷û ïà÷óë³ ³õ âûçíà÷èëüíûÿ âåðøû "Íàðîä ìîé, äçÿêóþ òàáå", "Ì ëè³òâà", "Òðýáà äîìà áûâàöü ÷àñöåé". Ç áàðàäóë³íêàé æûöÿñöâÿðäæàëüíàñöþ, ãóìàðàì ³ âåñÿëîñöþ çàñïÿâà¢ ìåñíþ "Áóäçüìà" Ýäóàðäà Çàðûöêàãà Àíäýé Êîêàñà¢.

- Íà ãýòûû äíÿò âûõîäç³öü äðóã³ òî ì êí³ã³ íàòàòêà¢ Ðûãîðà Áàðàäóë³íà "Äç¸íí³ê³³ çàï³ñû", - çâÿðíóëà ¢âàáó ¢êëàäàëüí³öà çáîðí³êà, ñÿáðà Ñàþçà áåëàðóñê³õ ï³ñüì¸íû". Ì ëè³òâà", "Òðýáà äîìà áûâàöü ÷àñöåé". Ç áàðàäóë³íêàé æûöÿñöâÿðäæàëüíàñöþ, ãóìàðàì ³ âåñÿëîñöþ çàñïÿâà¢ ìåñíþ "Áóäçüìà" Ýäóàðäà Çàðûöêàãà Àíäýé Êîêàñà¢.

- Ó ìÿíå çàñòàëîñÿ áîëüø çà 300 íåãàòûâà¢ ÷îðíàáåëûõ ôîòàçàûìêà¢ ïðà êîæíàãà ç ïàÿòà¢, - ïàçÿë³ê³¢ñÿ ¢ñïàìí³íàì³ âÿäîìû ôîòàìéñòàð ß¢ãåí Êîêòûø.- ß ñòàâ³¢ñÿ äà³õ çâÿë³êàé ïàãàãàé. Ì û ðàçàì åäç³ë³ íà ñóñòðý÷û ç ÷ûòà÷àì³, ó ïàäàðîææû. Åãíàççþ Ì³êàëåãà÷ó áûëî äàñòàòêîâà çíàéñö³ êàæóõ, êàá ñïàêî¢íà çàñòàööà íà÷âàöü ó õàööå ¢ Áýðýç³íñê³ì çàïàãàí³éó ö³ ¢ ³íøûì ìåñöû.

- ß ñåëüì³ ëþáëþ òàîð÷àñöü Åãíàäçÿ Áóðà¢ê³íà, ÿíà ìíå áë³çêàÿ ïà äóõó.- ñêàçà¢ Ì³õàñü Ì³öêåâ³÷, ñûí ßêóáà Êîêàñà, ÿê³ íàåãàà¢ êàíöýðò. - Ì ÿêêà, ïàñëÿäî¢íà, çâûäàòíàé ³íòàíàöûÿé Áóðà¢ê³í ñàì ÷ûòà¢ åãðøû. Ì ûáûë³çíà¸ì ûÿ àñàá³ñòà, ñóñòðàêàë³ñÿ. ¨í ìíåäàðû¢ ñãàåê³æê³, àÿ-ÿìóñãàà. Íåàà¢íà ÿíàï³ñà¢óñïàì³íû ïðà ñãàéãî ñòðûå÷íàãà áðàòà Þðêó Êîêàñà. Êí³æà÷êà âûéøëààñîáíà.

Ý. Îë³íà.

Íàçâû ìêàõ:

1. Íàðîäíû àðêåñòð ³ìÿ ². Æûíîâ³÷à

2. Ðääç³ì Ãàðýòê³, Ì³õàñü Ì³öêåâ³÷, Êàñòóóñü Öâ³ðêà íà ³ì ïðýçå.

Â³êòàðà Ñûðûöó ïàõàâàë³ ïàä áåë-÷ûðâîíà-áåëû ì ñöÿãàì

Áîëüø çà ñîòíþ ÷àëàâåê ïðûéøë³ 13 ë³ñòàïàäà ðàçâ³òàööà çê³ðà¢í³êî ì áàðàíàâ³öêàé ñóïîëê³ ÒÁÌ Â³êòàðà ì Ñûðûöà ì, ÿê³ ïà ì¸ð ó 62-ãàäîâû ì óçðîñöå.

Íà ïàõàâàí³ïðûñóòí³÷àë³ âÿäî ì ûÿ ïàë³òû÷íûÿ ³ãðàì àäñê³ÿ äçåÿ÷û, äâà ýêñ-êàíäûäàòû íà ïðýç³äýíòà - Àëÿêñàíäàð Ì³ë³íêåâ³÷ ³ Àëåñü Ì³õàëåâ³÷, ïàë³òûê³ Ïâåå Ñåâÿðûíåö, Þðàñü Ãóáàðýâ³÷, ïåðøû íàìåñí³ê ñòàðøû í³ Òàâàðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû Àëåíà Àí³ñ³ì äû ³íøûÿ. Ø ìàòáûëî äçåÿ÷à¢ êóëüòóðû, íâóêî¢öà¢, ï³ñüìåí³êà¢ ÿê çÁàðàíà³÷à¢, òàê ³ç³íøûõ ãàðäàî¢.

Àäïÿâà¢ Â³êòàðà Ñûðûöó áàðàíàâ³öê³ ãðýêà-êàòàë³öê³ ñâÿòàð ß¢ãåí Ì ëè³í î¢ñê³.

Íà ðàçâ³òàíí³ áûëî øìàò ëþäçåé ç áåë-÷ûðâîíà-áåëàé ñûìáî³êàé - ñòóæêàì³, ñöÿãàì³, íàê³óòûì³ íà øûþ,

ìíîã³ÿ âÿíê³ áûë³ ¢ïðûãîæàíûÿ áåë-÷ûðâîíà-áåëû ì³ ñòóæêà ì³, Â³êòàð Ñûðûöà¢ òðóíå áû¢ íàêêðûòû áåë-÷ûðâîíà-áåëû ì ñöÿãà ì, ç ÿê³ì ÿãî³ ³ ïàõàâàê³. Íà ì îã³ëêàõ àêòûâ³ñòû ¢çíÿë³ äâà íàöûÿíàëüíûÿ ñöÿã³.

Ó ÷àñà ðàçâ³òàííÿ íåêàëüê³ ðàçî¢ñïÿâàë³ áåëàðóñê³ ðÿë³ã³éíû ã³ì "Ìàóòû Áîæà", ÷ûòàë³ ïñàì ûì.

Íà ì îã³ëêàõ âûñóóï³ëà æîíêà Â³êòàðà Ñûðûöó Òàööÿíà, ÿêàÿ çàëë³êàëà ìÿñöîâûõ àêòûâ³ñòà¢ çá³ðàööà ³ ïðàöÿãâàöü ñïðûâó ÿå ì óæà:

- Êàá ¸í ðàäàâà³öñÿ, ïðàöÿãí³öå, êàë³ ëàñêà, ÿãî ñïðàâó. Óñ¸ ¢ ÿãî êàì ïóòàðû çàñòàëîñÿ, òàì ó, ìàå êàõàíûÿ, ïðàöÿãâàâà ì ñïðàâó, êàá æûëà íàøàÿ Áåëàðóñü, êàá æûë³ ìû çâàì³³ êàá æûëà ïàì ÿöü àá³ì.

Àëÿêñàíäàð Ì³ë³íêåâ³÷ ðàñïàâ¸¢ ïðà ñàà¸ ñÿáðî¢ñòàà ç Â³êòàðà ì Ñûðûöà ì äû ïðà òî å, ÿê ¸í ÿäíà¢ ëþäçåé:

- Äýòà ñàïðà¢äíàÿ òðàâàäûÿ. Â³êòàð ìå¢ Áîæû äàð. ¨í áû¢ ë³äýðà ì íåòà ì ó, øòî ¸í ãó÷íåé êàçà¢. ¨í áû¢ ë³äýðà ì, òà ì ó øòî ¸í ëþá³¢ ëþäçåé, Áåëàðóñü ëþá³¢. Ïðàç ãýòó þ ëþáî¢ ¸í çàâà¸¢âà¢ íàø ñýðöû. ¨í ø ì àò çðàá³¢, ³, íà íàøà ãîðà, íå ïàñïå¢ çðàá³öü ÿø÷ý ì îîãàãà. ¨í ó ì å¢ ÿäíàöü ëþäçåé. Çàêë³êàþ ¢ñ³õ çðàá³öü ÿø÷ý áîëüø, ïðàöÿãíóöü ÿãî âàæóþ ñïðàâó.

Ó 2013 ãîäçå, íà þá³ëåé ïà¢ñòàííÿ 1863 ãîäà, Â³êòàð Ñûðûöà çëàäç³¢ "Ì³ëàâ³äñê³ ôýñò", ïðûñåå÷àíû íàéáóéíåøàé á³òâå ïà¢ñòàííÿ. Òàäû ¢ëàäû ïàë³÷ûë³ ôýñò íåñàíêîëüÿíàâàíáé àêîûÿé äû ïàêîðàë³ Â³êòàðà Ñûðûöó øòðàôàì.

Áðà¢ óäçåë Â³êòàð Ñûðûöà ³¢ ïàë³òû÷íû æûöö³¢ Áàðàíàâ³÷àõ. Íà ñ¸ëåòí³ ïðýç³äýíöê³õ âûáàðàõ ¸í áû¢ ñÿáðàì òýðûò àððûÿëüíàé âûáàð÷àé êà ì³ñ³³ ¢ Áàðàíàâ³÷àõ ³ àäç³íû ïðàãàëàñàâà¢ ñóïðàöü çàöîâÿðä æýíííÿ âû í³êî íâàãà âûáàð÷àãà ïðàòàêîëü, ïðàòýñòóþ÷û ñóïðàöü ôàëüñ³ô³êàöîûé. Êàë³ Ì³êîëà Ñòàòêâà³÷áû¢ çà êðàòàì³, Â³êòàð Ñûðûöà àáâåäâà¢ ÿàî íàáà áàöüêó Â³êòàð Ñòàòêâà³÷à, ÿê³ æûâå¢ Áàðàíàâ³÷àõ.

Àëå íàéáîëüøû ¢êëàäó æûöö¸ðýâ³¸íà, óàäðàäæýíííå Áåëàðóø÷ûíû Â³êòàð Àíòîíàâ³÷ óí¸ñ ÿê ñÿáàð Òàâàðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû ³ìÿ Ô. Ñêàðûíû ³ íÿçìåííû ñòàðøûíÿ Áàðàíàâ³öêàé Ðàäû ÒÁÌ, ÿêóþ ¢çíà÷àëüâà¢ 18 ãîä.

Çà ïàë³òû÷íûÿ ïîãëÿäû Â³êòàðà Ñûðûöó ¢ ÷àñå ïàðàäâûáàð÷àé êàì ïàí³³ 2006 âîäóçâîëüí³ë³ç ïàñàäû âûêëàä÷ûêà¢ áàðàíàâ³öê³ì êàëåäæû.

Ó Â³êòàðà Ñûðûöû çàñòàë³ñÿ æîíêà, äçåå äà÷ê³³ òðîå ¢íóêà¢.

Ðàäû¸ Ñâàáîäà.

Ñÿáðû êëóáà "Ñïàä÷ûíà" ¢ñïîìí³ë³ Àíàòîëÿ Áåëàãà

Íà ì³íóëûì òûäí³ êóëüòóðíà-àñâåòí³ êëóá "Ñïàä÷ûíà" ¢øàíî¢âà¢ ïàìÿöü ñâàéãî ïàïëå÷í³êà ³ ñÿáðà, ê³ðà¢í³êà ³ òàëåíàâ³òàãà àðãàí³çàòàðà áåëàðóñêàé ñïðàâû Àíàòîëÿ Áåëàãà. Íà ñÿäç³áå ÁÍÔ àäáûëàñÿ ïðýçåíòàöûÿ äðóãîãà òîìà ìåìàðûÿëüíàãà âûäàííÿ, ïðûñâå÷àíàãà ïàìÿö³ ãýòàãà âûäàòíàãà ÷àëàâåêà, ÿê³ âûäà¢öàì³ íàçâàíû "Æûöö¸ ¢ ³ìÿ Áàöüêà¢ø÷ûíû".

Íàãàäàþ, øòî ¢ 2014 ãîäçå ¢áà÷û¢ ñâåò ïåðøû òîì âûäàííÿ, ïðûñâå÷àíàãà ê³ðà¢í³êó ãýòàãà êëóáà, - "² ïà¢ñòàëà "Ñïàä÷ûíà". Ãýòàÿ êí³ãà ïà ñâà¸é ñòðóêòóðû ç'ÿ¢ëÿëàñÿ ñâîåàñàáë³âûì ëåòàï³ñàì äçåéíàñö³ "Ñïàä÷ûíû", çìÿø÷àëà çâåñòê³ ïðà ÿãî ñÿáðî¢ ³ ³õ óí¸ñàê ó øìàòãðàííàå ãðàìàäñêàå æûöö¸ êðà³íû, ïðààñòà¢ëÿëà äàêóìåíòû ïðà ¢çíàãàðîäû, ÿê³ì³ øàíàâàë³ñÿ ñÿáðû êëóáà çà êîæíàäç¸ííóþ ïðàöó íà êàðûñöü íàöûÿíàëüíàãà Àäðàäæýííÿ ¢ êàíöû ÕÕ - ïà÷àòêó ÕÕ² ñòàãîääçÿ¢. Òàêñàìà, ö³êà¢íûÿ ³ äàñëåä÷ûê³ çìîãóöü çíàéñö³ ¢ êí³çå øìàò ³íøûõ çâåñòàê ïà ã³ñòîðû³ êëóáà "Ñïàä÷ûíà", íàïðûêëàä, ïàçíà¸ì³ööà ñà ñïåöûÿëüíàé, ñàïðà¢äû íàöûÿíàëüíàé, ñ³ñòýìàé óçíàãàðîä. Ö³ ïðà÷ûòàöü ïóáë³êàöû³, ïðûñâå÷àíûÿ "Ñïàä÷ûíå", ÿê³ÿ ç'ÿ¢ëÿë³ñÿ ¢ ðýñïóáë³êàíñêàé ïðýñå ³ øìàò ³íøûõ óí³êàëüíûõ çâåñòàê.

Íîâû òîì ïàìÿòíàãà âûäàííÿ "Æûöö¸ ¢ ³ìÿ Áàöüêà¢ø÷ûíû" àäêðûâàå ïåðàä ÷ûòà÷àì³ ³íøû áîê õàðàêòàðó Àíàòîëÿ Áåëàãà - ãóìàí³ñòû÷íû. Áî ÷àñòà çà ïåðàë³êàì ñïðà¢ Áåëàãà, øàíàâàííåì ÿãî ¢í¸ñêó ¢ íåïàäöÿíçóðíóþ áåëàðóñêóþ êóëüòóðó ñó÷àñíàñö³, ó âÿðòàííå íàøàìó íàðîäó ³ì¸íà¢ ÿãî íàéâûäàòíåéøûõ ñûíî¢ ³ äà÷îê, ìû çàáûâàåìñÿ ïðà ÿãî ÷àëàâå÷ûÿ ðûñû: òàâàðûñêàñöü, ³ìêíåííå äàïàìàã÷û ¢ áÿäçå, âåòë³âàñöü, ìóäðàñöü ó àäíîñ³íàõ ç áë³çê³ì³ ïà äóõó ëþäçüì³ ³ ç òûì³, õòî ¢ òîé ÷àñ, êàë³ ïà¢ñòàâàëà "Ñïàä÷ûíà", áû¢ "ïà òîé áîê áàðûêàäû".

Ñÿáðû êëóáà "Ñïàä÷ûíà", óäçåëüí³ê³ ïðýçåíòàöû³ äçÿë³ë³ñÿ äóìêàì³ ïðà ôåíîìåí Àíàòîëÿ Áåëàãà, ðàñïàâÿäàë³ ïðà ÿãî ¢ìåííå çíàéñö³ àãóëüíóþ ìîâó ç ëþáûì ÷àëàâåêàì, ïðà òîå, øòî "¸í óìå¢ çààõâîö³öü íàâàò íåïðûÿöåëÿ ïðàöàâàöü íà êàðûñöü áåëàðóø÷ûíû".

Âîñü øòî ¢ õàðàêòàðû Áåëàãà àäçíà÷û¢ ï³ñüìåíí³ê Âàñ³ëü ßêàâåíêà:

-Çíà¸ìñòâà ç Àíàòîëåì Áåëûì ó ìÿíå àäáûëàñÿ ïàä ÷àñ ñóìåñíàé ïàåçäê³ ¢ Çëó÷àíûÿ Øòàòû Àìåðûê³, êóäû ìû âûïðà¢ëÿë³ñÿ ç ìýòàé ³íôàðìàâàííÿ ñóñâåòíàé ãðàìàäñêàñö³ ïðà ×àðíîáûëüñêóþ òðàãåäûþ ¢ Áåëàðóñ³. Õàðàêòàð Áåëàãà ³ òàäû ¢æî âûçíà÷à¢ñÿ ¢ïàðòàñöþ ¢ äàñÿãíåíí³ ïàñòà¢ëåíûõ ìýòà¢. ²¢ òûõ óìîâàõ ãýòà áûëî àïðà¢äàíà, áî áåç íàö³ñêó, àñàáë³âà íà áþðàêðàòà¢ ðîçíûõ ìàñöåé, ó òîé ÷àñ í³÷îãà íåëüãà áûëî âûðàøûöü ö³ çðàá³öü: í³ ïîìí³ê ö³ ñêóëüïòóðó âÿë³êàãà áåëàðóñêàãà äçåÿ÷à ïàñòàâ³öü, í³ âûäàöü êí³ãó, í³ àïóáë³êàâàöü ã³ñòàðû÷íû ìàòýðûÿë ó äçÿðæà¢íûõ ÑÌ²... Äóìàþ, - çàçíà÷û¢ Â. ßêàâåíêà, - øòî íîâàÿ êí³ãà çàñëóæàíà ³ ãîäíà ïðàäñòà¢ëÿå Àíàòîëÿ Áåëàãà, ÿê àäíó ç íÿìíîã³õ òàãà÷àñíûõ àñîáà¢ íàöûÿíàëüíàãà ôàðìàòó. ¨í íå ÷àêà¢ çàïðàøýííÿ íåøòà çäçåéñí³öü íà êàðûñöü íàöûÿíàëüíàé êóëüòóðû, à ñòâàðà¢ ñàì ³ ê³ë³êà¢ çà ñàáîþ ³íøûõ, êàá ñóìåñíà ðàá³öü ãýòóþ âûñàêàðîäíóþ ³ âåëüì³ ïàòðýáíóþ äëÿ Ðàäç³ìû ñïðàâó. Òàìó ÿ â³íøóþ ¢ñ³õ ñÿáðî¢ êëóáà ç ãýòàé ïàäçåÿé ³, äóìàþ, øòî ïàìÿöü ïðà ãýòàãà íåçâû÷àéíàãà ÷àëàâåêà íàäî¢ãà ³ áóäçå ñëóæûöü ïðûêëàäàì àääàíàãà ñëóæýííÿ Àé÷ûíå. Ë³÷ó, òàêñàìà, øòî ïàìÿöü ïðà À. Áåëàãà áóäçå æûöü ïàêóëü áóäçå ïðàöàâàöü Ìóçåé âûÿ¢ëåí÷àãà ìàñòàöòâà ¢ Ñòàðûõ Äàðîãàõ.

Ãýòûÿ ñëîâû ï³ñüìåíí³êà âûêë³êàë³ àïëàäûñìåíòû ³ ãàðà÷àå àáìåðêàâàííå ¢ àñÿðîäêó ñÿáðî¢ êëóáà "Ñïàä÷ûíà", ÿê³ÿ ïàñòàíàâ³ë³ ÷àñöåé íàâåäâàöü ¢ Ìóçåé ³ ïðàöÿãâàöü àäóêàöûéíóþ ïðàöó, ÿêóþ ïðû æûöö³ â¸¢ Àíàòîëü ß¢õ³ìàâ³÷.

Ñâà³ì³ äóìêàì³ àäíîñíà êí³ã³ ¢ñïàì³íà¢ ïðà ê³ðà¢í³êà "Ñïàä÷ûíû" ç ïðûñóòíûì³ ïàäçÿë³ë³ñÿ ìàñòàê³ À. Ç³ìåíêà ³ Ó. Ìåëüõà¢, ÿê³ÿ àõâÿðàâàë³ äëÿ Ìóçåÿ ¢ Ñòàðûõ Äàðîãàõ ñâàå íîâûÿ òâîðû ìåäàëüåðíàãà ìàñòàöòâà, ïðà ñâàéãî ê³ðà¢í³êà ¢ñïàì³íàë³ ³ âåòýðàíû êóëüòóðíà-àñâåòíàãà êëóáà "Ñïàä÷ûíà" ßí Àíòàíþê, Íàäçåÿ Ñàðìàíò, Àíàòîëü Âàëàõàíîâ³÷, Ì³êîëà Íåñöÿðý¢ñê³, Ì³êîëà Ëàâ³öê³, äûðýêòàð Áåëàðóñêàãà äçÿðæà¢íàãà àðõ³âà-ìóçåÿ ë³òàðàòóðû ³ ìàñòàöòâà Ãàííà Çàïàðòûêà ³ ³íøûÿ ñïàä÷ûíà¢öû. Äàðý÷û, Ãàííà Âÿ÷àñëàâà¢íà ïàâåäàì³ëà, øòî ¢ ìóçå³ ¢æî ñòâîðàíû àñîáíû ôîíä Àíàòîëÿ Áåëàãà. ² õóòêà ç ³ì çìîãóöü çíà¸ì³ööà äàñëåä÷ûê³ ³ ¢ñå ö³êà¢íûÿ.

Óçâûøàíóþ íîòó ¢ ïðàãðàìó ïðýçåíòàöû³ íîâàãà êí³æíàãà âûäàííÿ êëóáà "Ñïàä÷ûíà", ïðûñâå÷àíàãà ïàìÿö³ À. Áåëàãà, ¢íåñëà äîáðà âÿäîìàÿ ¢ êðà³íå ñïÿâà÷êà Òàööÿíà Ãðûíåâ³÷-Ìàòàôîíàâà. Òàööÿíà ýìàöûÿíàëüíà, ç êðàíàëüíûì ïà÷óöö¸ì ³ àðòûñòûçìàì âûêàíàëà øýðàã çíàêàì³òûõ áåëàðóñê³õ ïàòðûÿòû÷íûõ ïåñåíü, ïà÷ûíàþ÷û àä ïåñíÿðî¢ñêàé "Ñïàä÷ûíû", íà âåðø ß. Êóïàëû ³ çíàêàì³òàé áàëàäíîâ³÷à¢ñêàé "Ïàãîí³" äà ïàëàíýçà "Ðàçâ³òàííå ç Ðàäç³ìàé" (ìóçûêà Ì.-Ê. Àã³íñêàãà, âåðø Ñ. Ñîêàëàâà-Âîþøà). Ãýòûÿ òâîðû ³ ñïåâû ¢ñõâàëÿâàë³ òûõ, õòî ïðûñóòí³÷à¢ íà ïðýçåíòàöû³, íàãàäàë³ ïðà íàø àáàâÿçàê çàõî¢âàöü ïàìÿöü ïðà ÷àëàâåêà, ÿê³ òàê øìàò çðàá³¢ äëÿ Àé÷ûíû, àõâÿðàâà¢ ñâà³ì çäàðî¢åì ³ æûöö¸ì ñïðààâå ¢ìàöàâàííÿ ÿãî ã³ñòàðû÷íàé ïàìÿö³.

Íó à ¢ðàæàíí³ àä íîâàãà âûäàííÿ ³ ïðýçåíòàöû³ êí³ã³ ìîæíà ïðà³ëþñòðàâàöü ñëîâàì³ äà÷ê³ Àíîòëÿ Áåëàãà Ñâÿòëàíû, ÿêàÿ çàçíà÷ûëà:

- Ìÿíå âåëüì³ êðàíóëà òàÿ ø÷ûðàñöü ³ ëþáî¢ ó àäíîñ³íàõ äà òàòû, ÿêàÿ ãó÷ûöü âà ¢ñïàì³íàõ, øòî çìåø÷àíû ¢ íîâàé êí³çå. Êàë³ ÿ ÷ûòàëà ãýòûÿ ðàäê³, ïåðàäà ìíîé óçí³êà¢ æûâû ÷àëàâåê. ²¢ ìíå áûë³ âåëüì³ çìåøàííûÿ ïà÷óöö³, ÿ ïëàêàëà, áî òàòà ïà¢ñòàâà¢ ïåðàäà ìíîé ÿê æûâû. ßãî õàðàêòàð àäëþñòðàâàíû ¢ ãýòûõ óñïàì³íàõ âåëüì³ äàêëàäíà. ß ø÷ûðà ¢äçÿ÷íàÿ ñÿáðàì "Ñïàä÷ûíû", óñ³ì òûì, õòî ñïðû÷ûí³¢ñÿ äà âûäàííÿ ãýòàé êí³ã³!".

Íåëüãà íå äàëó÷ûööà äà ñëîâà¢ Ñâÿòëàíû, áî ïðûæûöö¸âàÿ äçåéíàñöü ãýòàãà ÷àëàâåêà çàñëóãî¢âàå ïà÷ýñíàãà ìåñöà ¢ àíàëàõ áåëàðóñêàãà Àäðàäæýííÿ ÕÕ-ÕÕ² ñòàãîääçÿ¢!

Àíàòîëü Ìÿëüãóé.

Ì³í³ñòýðñòâà êóëüòóðû Ðýñïóáë³ê³ Áåëàðóñü
Äçÿðæà¢íû ìóçåé ã³ñòîðû³ áåëàðóñêàé ë³òàðàòóðû
Ë³òàðàòóðíû ìóçåé Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à

²ÍÔÀÐÌÀÖÛÉÍÛ Ë²ÑÒ

ÊÐÓÃËÛ ÑÒÎË
"ÏÐÀÁËÅÌÛ ² ÏÅÐÑÏÅÊÒÛÂÛ ÁÅËÀÐÓÑÊÀÉ ÄÇ²Öß×ÀÉ Ë²ÒÀÐÀÒÓÐÛ"

Òâîð÷àñöü ñàïðà¢äíàãà òàëåíòó ¢í³âåðñàëüíàÿ: ãýòà ïàòâÿðäæàåööà ¢ òûì ë³êó ïðûêëàäà¢ ñàìàãà ìàëàäîãà êëàñ³êà áåëàðóñêàé ë³òàðàòóðû Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à. Íÿãëåäçÿ÷û íà òîå, øòî ¸í íå ï³ñà¢ ìíîãà ìýòàíàêðàâàíà äëÿ äçÿöåé, íÿìàëà òâîðà¢ ïàýòà àäíîëüêàâà ö³êàâûõ ÿê äëÿ äàðîñëûõ, òàê ³ äëÿ ìàëåíüê³õ ÷ûòà÷î¢. Àñàáë³âà òóò õàöåëàñÿ á çãàäàöü ïàýìó Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à "Ìóøêà-çâåëÿíóøêà ³ êàìàðûê - íîñàòû òâàðûê", ÿêàÿ ¢ïåðøûíþ áûëà íàäðóêàâàíà ¢ ãàçåöå "Íàøà Í³âà" 7 òðà¢íÿ 1915 ãîäà ³ çà ñòàãîääçå íåàäíàðàçîâà ïåðàâûäàâàëàñÿ àñîáíûì³ êí³æêàì³.

Áåçóìî¢íà, çà ãýòû ÷àñ ó êðà³íå ç'ÿâ³ëàñÿ çíà÷íàÿ êîëüêàñöü òâîðà¢ ³ à¢òàðà¢, ÿê³ÿ ïðàöóþöü àäìûñëîâà íà äç³öÿ÷óþ à¢äûòîðûþ. Íàêîëüê³ çàïàòðàáàâàíà ñ¸ííÿ äç³öÿ÷àÿ ë³òàðàòóðà ïà-áåëàðóñêó? Ç ÿê³ì³ öÿæêàñöÿì³ äàâîäç³ööà ñóòûêàööà ñó÷àñíûì áåëàðóñê³ì äç³öÿ÷ûì ï³ñüìåíí³êàì? Íàä ãýòûì³ ³ ³íøûì³ ïûòàííÿì³ ïðàïàíóåì ïàðàçâàæàöü ïàä÷àñ êðóãëàãà ñòàëà "Ïðàáëåìû ³ ïåðñïåêòûâû áåëàðóñêàé äç³öÿ÷àé ë³òàðàòóðû", ÿê³ áóäçå ïðàõîäç³öü 27 ë³ñòàïàäà 2015 ãîäà ¢ Ë³òàðàòóðíûì ìóçå³ Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à.

Òýìû äëÿ àáìåðêàâàííÿ:
- çàïàòðàáàâàíàñöü áåëàðóñêàé äç³öÿ÷àé ë³òàðàòóðû;
- êí³ã³ äëÿ äçÿöåé âà ¢ìîâàõ ðûíêó;
- ïðàáëåìû ïåðàêëàäó äç³öÿ÷àé ë³òàðàòóðû;
- ë³òàðàòóðà äëÿ ïàäëåòêà¢ ïà-áåëàðóñêó: ÷àêàíí³ ³ ïðàïàíîâû.

Ìåñöà ïðàâÿäçåííÿ: Ë³òàðàòóðíû ìóçåé Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à,
Àäðàñ: ã. Ì³íñê, âóë. Ì. Áàãäàíîâ³÷à, 7à.
Äàòà ³ ÷àñ ïðàâÿäçåííÿ: 27 ë³ñòàïàäà 2015 ãîäà, 14.00. - 18.00.
Âûäàòê³ íà ïðàåçä ³ ïðàæûâàííå - çà êîøò óäçåëüí³êà¢.
Çàÿ¢ê³ íà ¢äçåë ïðûìàþööà äà 23 ë³ñòàïàäà 2015 ãîäà.
Ýëåêòðîííû àäðàñ ìóçåÿ - maksimbagdanovich@gmail.com
Êóðàòàð - çàãàä÷ûê êóëüòóðíà-àäóêàöûéíàãà ñåêòàðà
***Ìàöóê Þë³ÿ Áàãóñëàâà¢íà**, òýë. (8-017) 334-42-69.*

Çàÿ¢êà

íà ¢äçåë ó êðóãëûì ñòàëå
"Ïðàáëåìû ³ ïåðñïåêòûâû áåëàðóñêàé äç³öÿ÷àé ë³òàðàòóðû"
27 ë³ñòàïàäà 2015 ãîäà
(Ë³òàðàòóðíû ìóçåé Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à, ã. Ì³íñê, âóë. Ì. Áàãäàíîâ³÷à,7à)

Ïðîçâ³ø÷à, ³ìÿ, ³ìÿ ïà áàöüêó ______________________________
____
Ìåñöà ïðàöû ______________________________
Ïàñàäà ______________________________
Òýìà âûñòóïó ______________________________
____
Àäðàñ ______________________________
E-mail: ______________________________
Òýëåôîí: ______________________________

pawet.net

Äóøà, óÿêîé ìåñö³ööà öýëû ñâåò

Ëþäì³ëà Ì³êàëàåå¢íà Äç³öýâ³÷ ïàäçÿë³ëàñÿ ñâà³ì æûöö¸âûì³³ òâîð÷ûì³ çàäáûòêàì³ çñÿáðàì³Òàâàòðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû. Ïðäöà âûêëàä÷ûöû áåëàðóñêàé ìîâû, áûêîé ïåðøàé íàìåñí³öû ñòàðøûí³ÒÁÌ, àñâåòí³öêàÿ ³ äàáðà÷ûííÿ äçåéíàñöü çðàá³ë³ ÿå ø÷àñë³âàé ³ áàäàòàé íà ñÿáîî¢.

Ëþäì³ëà Äç³öýâ³÷ ç'ÿ¢ëÿåöàà¢òàðàì ïóáë³öûñòû÷íûõòâîðà¢ "Ìîâà, àäóêàöûÿ ³ ÷àñ", " ×óæûÿ âà ¢ëàñíàé êðà³íå","Çàêîí áá àäóêàöû³: íàáûòê³ ³ ñòðàòû" ³ 97-ì³ ³íøûõ àðòûêóëà¢, ÿê³ÿ äðóêâàëë³ñÿ¢ äàçåòàõ " Íàøà ñëîâà" ³ "Íîâû óñìåøêàé", ÿê íàçâàë³ ÿå ¢ äðóêó, ç àõâîòàé ðîá³öü ìàéñòàð-êëàññû ïà ïëÿåå íí³ êóïàëüñê³õ âÿíî÷êà¢, àðãàí³çóå³ ïðàâîäç³öü ôàëüêëîðíûÿ ñâÿòû, ëàäç³öü êàíóÿðòû.

Íà åå÷àðûíå âûñòóï³ë³ äà¢í³ÿ ñÿáîî¢ê³ ³ ïàïëå÷í³öû ãàëî¢íàé ãåðà³í³- Ìàðûÿ Ì³õàéëà¢íà Ì³öêåâ÷, Ñâÿòëàíà Áàãäàíêåâ÷ ³ ÿå íîâûÿ çíà¸ìûÿ - Àëÿêñàíäðà Ððûöêåâ÷, Ìàðãàðûòà Ï³ñàð÷ûê, ÿê³õ íàòõíÿþöüàïòû ì³çì, æûööÿëþáíàñöü ³æàíî÷àÿ ïðûâàáíàñöü Ëþäì³êû Äç³öýâ³÷.

Ñïàäàðûíÿ Ëþäì³ëà ïàçíà¸ì³ëà ãàñöåé ìåñêàé ñÿäç³áû ÒÁÌ ç ïðýçåíòàöûÿì³³ â³äÿàô³ëüìàì³, ïðûñâåå÷àíûì³ÿåñÿì³, ÿåàñâåòí³öêàé ³ äàáðà÷ûííàé äçåéíàñö³. Áîëüø òàãî, ñà ø÷ûðàñöþ ³ïÿø÷îòàé ÿíà çàñïÿâàëà ¢ëàñíûÿ ïåñí³, ïðûñâåå÷àíûÿ äàðãà³ì ¸é ëþäçÿì. Ó ÿå ðÿïåðòàðû ¸ñöü ³ ïåñíÿ ïðà òðû íàéâàæíåøûÿ ñëîâû, øòî äàïàìàãàþöü íàéëåïø áóäàâàöü ñòàñóíê³ç ëþäçüì³: "Ëþáëþ. Äçÿêóþ. Ïðàáà÷." "Êàë³ì ûñïÿâàåì,- êàæà ñï. Ëþäì³ëà, - òî ãýòà äàïàì àå âûâåñö³ç äóøû êðû¢äó, æàëü, ìàðêîòó, ñòðàõ³, ïðàñïàÿòë³öü íàøàå æûöö¸."

***Ý. Îë³íà**, ôîòà à¢òàðà.*

Íàçâû ìêàò:

1. Àëåíà Àí³ñ³ì, Àëåã Òðóñà¢ ³ Ëþäì³ëà Äç³öýâ³÷
2. Ìàðûÿ Ì³öêåâ÷, Ëþäì³ëà Äç³öýâ³÷ ³ ÿå äà÷êà Þë³ÿ.

Íàø ïàðâ³ëàí÷óæîê
ïàì³æ ïðîäêàì³³ íàø÷àäêàì³,
Ðîã íàø ïðûìåå¢ñ³õ - ìóæ÷ûóé æàí÷ûíó,
Ì û ¢âàñêêðýñíåì çòàâîê
³ø÷îãðûì³, ³àø÷àäíûì³,
Êàá í³âîäíàé õâ³ë³íû íýáûòóäàðì à íå ïàê³íóöü.

Ì û çëþáî¢þ ñêëàäçåì ðàäàâîäû
ç³ì¸íà³ðîäç³÷à¢.
Óñÿì óñâåòó ïàêàæà³ õâêë³÷íåå ¢ñÿñëà¢å.
Æ ûâóöü óëÿåíäàõ Öûëüâ³ê³,
Ñåðàäû ³ Äçÿäîâ³÷û,
À Ãëûâîê³ÿ³ Äç³öýâ³÷û ¢ñòàíóöü óñëàåå.

Íà âàðøòàöå âÿêî¢
âûò÷à ì ïîñö³ëêó äëÿ íàø÷àäêà¢ -
Êóñò øûïøûíû ¢êâåö³öü
ìóæ÷ûíñê³ ìàãóòíû êë³íîê.
À æàí÷ûíà ì çëþâîâ³, âåíàñö³³ ïàðääêó
Ì û ñïëÿö¸ì çððûçàíòýì
³ âàëîøê³ ãàþ÷û âÿíîê.

Õàé øûïøûíà íàòõíÿå ñûíî¢ óáà³ ñóðîâû ì.
Ððûçàíòýì à é âàëîøêà çàâîÿöü êðûâàâû ñëåä.
² ¢ ñïëÿöåíí³ ãàäî¢, óðäàäñö³³ ¢ ãîðû,
Õàé íàø÷àäê³ âûêîíâàþöü íàø âåêàâû çàïàâåò.

Ëþäì³ëà Äç³öýâ³÷.

Ó Ìåíñêóàäêðûë³ âûñòàâó "Ïðà¢äà ïðà Êóðàïàòû"

Óìåíñê³ì Ïàëàöû ìàñòàööâà¢ àäêðûëàñÿ äàêóìåíòàëüíà-ìàñòàöêàÿ âûñòàâà "Ïðà¢äà ïðà Êóðàïàòû. Ôàêòû, äàêóìåíòû, ñâåä÷àíí³". ²í³öûÿòàðàì ³ì ïðýçû âûñòóï³ëà ãðàìàäñêàÿ ³í³öûÿòûâà "Ýêñïåðòû ¢àáàðîíó Êóðàïàòà¢" ïðû ïàäòðûì öû øýðàãóãðàìàäñê³õ àðãàí³çàöû³³³í³öûÿòû¢.

Ãýòà ïåðøàÿ ¢ Áåëàðóñ³ âûñòàâà, ÿêàÿ ðàñêàçâàå ïðà¢äó ïðà ã³ñòîðûþ àäêðûöÿ, àáàðîíû³çàõâàíÿ Êóðàïàòà¢ àä ÷àñó ³õ ïåðøàé ïóáë³÷íàé çàäàé ¢ 1988 ãîäçå. Ýêñïàç³öûþ âûñòàâû ñêëàäàþöüàîðû ìàñòàööâà: æûâàï³ñíûÿ, ãðàô³÷íûÿ ³ ñêóëüïòóðíûÿ ðàáîòû, ³íñòàëÿöû³, ôîòàçàûì³, êî ï³³ äàêóìåíòà¢, ðý÷û àáàðîíöà¢ Êóðàïàòà¢ 2001-2002 ãàäî¢, ãàçåòû, ñóäîâûÿ ìàòýðûÿëû ó ñïðàåå Êóðàïàòà¢.

Íà àäêðûöö¸ ³ì ïðýçû ïðûéøëî áîëüø çà ñîòþ ÷àëàâåê: ãÿäîì ûÿ íàáóêî¢öû-ã³ñòîðûê³, àðõåîëàã³, ìàñòàê³, ë³ðàðàòàðû, ïàë³ðûê³, áûëûÿ áàáàðîíöû Êóðàïàòà¢ ³ íàø÷àäë³ ðýïðýñàâàíûõ, ëþäç³, íåàáûÿëàâûÿ äà òðàã÷íàé ì³íó¢ø-÷ûíû ñàà¸é êðà³íû.

Âÿäî¢öà ³ì ïðýçû - àäç³í àðãàí³çàòàðà¢ âûñòàâû æóðíàë³ñò Ìàðàò Ãàðàâà - ïåðøàì ñëîâà äà¢ áûëî òó ðýäàêòàðó ãàçåòû "Ë³ðàðàòóðà ³ ìàñòàöòâà" Àíàòîëþ Âÿðõ³íñêàì, ÿê³ çãàäàë ïðà ¢ì îâû, óÿê³õ óïåðøûíþ áûëàìïóáë³êàâàíàÿ ïðà¢äà ïðà Êóðàïàòû ¢ àðòûêóëå Çÿíîíà Ïàçííÿêà ³ ß¢ãåíà Ø ì ûãàë¸âà "Êóðàïàòû - äàðîãàà ñì åðò³". ïðà ö³ñê ³ ïåðàñëåä çáîêóòàãà÷àñíûõ êàìóí³ñòû÷íûõ óëàà¢ ñàåøóêàé Áåëàðóñ³.

Ñëîâà áðà¢ òàêñàìà ìàñòàê Âàñ³ëü Øàðàíãî÷, ÿê³ ¢çàäàà¢ ïðà ïåðøóþ ñïðîáó ¢øàíàâàöü óðî÷ûø÷à ñ³ëàì³ ãðàìàäñêàñò³ - òàîð÷ûêîíêóðñíà ìåìàðûÿë³çàòûþ Êóðàïàòà¢, ÿê³ äàáû¢ñÿ ¢ 1989 ãîäçå ³ ïðà ïàòýýáó ¢çíàâ³öü ãýòýþ ïðàöó.

Ñëîâà áðàë³ Ðûãîð Ñ³òí³öà, ñòàðøûíÿ Ñàþçà ìàñòàêî¢ ³ Àëÿêñåé Ìàð÷ê³í, ñÿáàð òâîð÷àé ñóïîëê³ "Ïàãîíÿ", Ïàýò Óëàäç³ì³ð Íÿëëÿå¢ ³ ³íø.

Óäçåë óàäêðûöü³ âûñòàâû ïðûíÿ¢ òàêñàìà ïàâàðàíû ¢ ñïðàâàõ ÇØÀ ¢ Áåëàðóñ³ ÑêîòÐîëàíä.

Ðàäû¸ Ñâàáîäà.

Беларуская мова - ТБМ - Наша будучыня

Àõâÿðàâàíí³ íà ÒÁÌ

1. Êà÷àíîññêàÿ Íàòàëëÿ - 20 000 ð., ã. Ìåíñê
2. Ãàíöÿâ³÷ Âîëüãà - 70 000 ð., ã. Ìåíñê
3. Ïà¢êîâà÷ Âàëÿíò³íà - 40 000 ð., ã. Ìåíñê
4. Ïà¢êîâà÷ ²âàí - 40 000 ð., ã. Ìåíñê
5. Áóðëåâà÷ Ëþäì³ëà - 660 000 ð., ã. Ìåíñê
6. Ðàáåêà Ì³êîëà - 200 000 ð., ã. Ìåíñê
7. Âîñ³ïàâà Àëÿêñàíäðà - 100 000 ð., ã. Ãî ì åëü
8. Íåâÿãî ì û - 100 000 ð., ã. Ìåíñê
9. Ø ê³ðì àíêî¢ Ôåë³êñ - 100 000 ð., ã. Ñëà¢ãàðàä
10. Ôàäçåâàà Òàööÿíà - 30 000 ð., ã. Ìåíñê
11. Äç³öýâ³÷ Ëþäì³ëà - 100 000 ð., ã. Ìåíñê
12. Êóðàâà Òàì àðà - 50 000 ð., ã. Ìåíñê
13. Ì àñàêî¢ñê³ Óëääç³ì³ð - 100 000 ð., ã. Ñàë³ãîðñê
14. Ëÿ¢øóí Äçÿí³ñ - 190 000 ð., ã. Ìåíñê
15. Êóêàâåíêà ²âàí - 100 000 ð., ã. Ìåíñê
16. Ëàáûêà Çì³öåð - 150 000 ð., ã. Ìåíñê
17. Ïëàêñà Óëääç³ì³ð - 200 000 ð., ã. Ìåíñê
18. Ïóôî¢ñêàÿ Þë³ÿ - 100 000 ð., ã. Ìåíñê
19. Êàñöþêîâ÷ Çì³öåð - 50 000 ð., ã. ×ýðâåíü
20. Êóõàðîíàê À.Ä. - 50 000 ð., Ñì³ëàâ÷û
21. Ïðûë³ø÷ ²ðûíà - 100 000 ð., ã. Ìåíñê
22. Ðàì àíþê Òàööÿíà - 120 000 ð., ã. Ìåíñê
23. Ëÿóøî¢ Àëãã - 100 000 ð., ñò. ßñåíü, Àñ³ïîâ³öê³ ð-í
24. Äçÿãåëü Íàòàëëÿ - 40 000 ð., ã. Ìåíñê
25. Â³öåíü Âàäçþø - 500 000 ð., ã. Ìåíñê
26. Ïàíàìàðî¢ Ñÿðâåé - 150 000 ð., ã. Ìåíñê
27. Áîéñà ².Á. - 150 000 ð., ã. Ë³äà

Äçåéíàñöü ÃÀ "ÒÀÌ ³ì ÔðàíÿøêàÑêàðûíû" ïà íàäàíí³ ðîäíàé ìîâû ðýàëüíàãà ñòàòóñó äçýðæà¢íàé âû ìàãàå âÿë³êê³ðõ âûäàòêà¢. Ïàäòðûìàöü ÒÁÌ – ñïðàâà ãîíàðó êîæíàãà ãðàìàäçÿí³íà êðà³íû.

Ïðîñ³ì Ààøûÿ àõâÿðàâàíí³ äàñûëàöü íà àäðàñ, áóë. Ðóìÿíöàâà, 13, ã. Ì³íñê, 220034, àëüáî ïåðàë³÷ûöü íà ðàçë³êîâû ðàõóíàê ÒÁÌ ¹ 3015741233011 ó Äàäçÿëåíí³ ¹ 539 ÀÀÒ "Áåë³íâåñòóáàíê" êîä 739 (ÓÍÏ 100129705) ïðàç ëþáîå àääçÿëåííå àø÷àäáàíêà Áåëàðóñáàíê.

Паведамленне

Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705
атрымальнік плацежу
Àääçÿëåííå ¹ 539 ÀÀÒ "Áåë³íâåñòóáàíê"
назва банка
Рахунак атрымальніка 3015741233011 Асабовы рахунак 739
(прозвішча, імя, імя па-бацьку, адрас)

Від плацежу			Дата	Сума
Ахвяраванні	на дзейнасць			
ТБМ				
			Пеня	
			Разам	

Касір

Плацельшчык

Квітанцыя

Касір М.П.

Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705
атрымальнік плацежу
Àääçÿëåííå ¹ 539 ÀÀÒ "Áåë³íâåñòóáàíê"
назва банка
Рахунак атрымальніка 3015741233011 Асабовы рахунак 739
(прозвішча, імя, імя па-бацьку, адрас)

Від плацежу			Дата	Сума
Ахвяраванні	на дзейнасць			
ТБМ				
			Пеня	
			Разам	

Плацельшчык

Ã³ñòîðûÿ ¢ ïàäçåÿõ³ ìàëþíêàõ

24 ë³ñòàïàäà (à¢òîðàê) íà ñÿäç³áå ÒÁÌ
àäóäóööà ÷àðãîâûÿ çàíÿòê³ ¢ ã³ñòàðû÷íàé øêîëå
"Ã³ñòîðûÿ ¢ ïàäçåÿõ³ ìàëþíêàõ" ç Àëåãàì Òðóñàâû ì
Íîâû ã³ñòàðû÷íû öûêë - Áåëàðóñü ó XÕ ñò.
Ïà÷àòàê 18.00. Óâàõîä âîëüíû.

¹ 46 (1249) 18 Ë²ÑÒÀÏÀÄÀ 2015 ã. НАША СЛОВА

Áåëàðóñê³ íàöûÿíàëüíû êàñöþì

(Ïðàöÿã. Ïà÷àòàê ó ïàïÿðýäí³õ íóìàðàõ.)

Àï³ñàííå æàíî÷àãà êàñöþìà

Æàíî÷ûê êàñöþì ïðàéøî¢ íà ïðàöÿãó ñòàãîäçÿ¢ çíà÷íóþ ýâàëþöûþ. Ìåíàâ³òà ñÿëÿíñêàå íàñåëüí³öòâà Áåëàðóñ³ çàõàâàëà íàéáîëüøóþ ÷àñòêó àðõà³÷íûõ ýëåìåíòà¢ ³ ïðäàìåòà¢ êàñöþìà, à ñÿëÿíñê³ æàíî÷ûê êàñöþì ïðàöÿãëû ÷àñ çàõî¢âà¢ òðàäûöû³¢ êàñöþìå, ÿê³ÿ íàäàâàë³ ÿìó àñàáë³âóþ âàæíàñöü çáîêó ýòí³÷íàé õàðàêòàðûñòû ê³ íàöûÿíàëüíàé ìàòýðûÿëüíàé êóëüòóðû. Äà XIX ñò. ÷àñó¢æî òðûâàëà ñêëàë³ñÿ õàðàêòýðíûÿ àñàáë³âàñò³³ ñòðóêòóðà áåëàðóñêàãà ñÿëÿíñêàãà æàíî÷àãà êàñöþìà, ÿê³ÿ öÿïåð ë³÷àöòà òðàäûöûéíûì³. Àæàíî÷ûê êàñöþì çíàö³, íàäâàòò, ÿø÷ý áîëüø, ÷ûì ìóæ÷ûíê³ êàñöþì çíàö³, âåê äà âåêó ñòðà÷âà¢ âûðàçíà íàöûÿíàëüíûõ ðûñ, à çà¢ñ¸äû ³ìêíó¢ñÿ áûöü ñóãó÷íû ç àãóëüíàçàõîäíåå¢ðàïåéñê³ì³ òýíäýíöûÿì³.

Ïðàäìåòû àäçåííÿ ñÿëÿíñêàãà æàíî÷ãà êàñöþìà çàñòàþöà äàñòàòêîâà ¢ñòîé ë³âû ì³. Ó ðîçíûõ ðýã³¸íàõ Áåëàðóñ³ ÿíû íÿçíà÷íà àäðîçí³âàþöà ïà êðî³. Ó àñíîâå êðîþ - ïðàìàâóãîëüíûÿ êàâàëê³ ìàòýðû³ ðîçíûõ ïàìåðà¢, ÿê³ÿ ñøûâàþöà ¢ðó÷íóþ. Òîëüê³¢ êàíöû XIX - ïà÷àòêó XX ñò. ïà÷àë³ øûðîêà âûêàðûñòîî¢âàööà øâåéíûÿ ìàøûíû, øòî ïðûâÿëî äà çìÿíåííÿ ¢ïðûãîæâàííÿ æàíî÷ãàà êàñöþìà.

Êëàñ³ô³êàöûÿ àäçåííÿ ïà ýòûÿëîã³³:

Ãðóïà ïëå÷âîãà àäçåííÿ ("ñàðî÷êà"/"êàøóëÿ", "êîôòà"/"êàïòàí" ³ "ãîðñåò"/"ãàðñåò"/"ãàðñýò", "êàáàò");

Ãðóïà ïàÿñíîãà àäçåííÿ ("ïàí¸âà", "ñàÿí", "àíäàðàê", "ñïàäí³öà");

Ãàëàõ¢íûÿ ¢áîðû;
Àáóòàê;
Óïðûãîæâàíí³;
Äàïà¢íåíí³.

Äçÿ¢÷àòû¢ íîâûõ êàñöþìàõ çâûøû¢êàé, â¸ñêà Ïðóäîê (Ìàçûðñê³ ïàâåò). Îòà ²ñàêà Ñåðáàâà, 1912 ã.

Ïàðòðýòìàãíàòê³ çðîäó Àã³íñê³õ, àïðàóòàé ïà ôðàíöóçñêàé ìîäçå, XVII ñò.

Ñàòàëüíû ñòàðîíêàõ, ÷ûéõ ïàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ïàñòóøêàé, ÷ûéõ ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ, ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ, ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ.

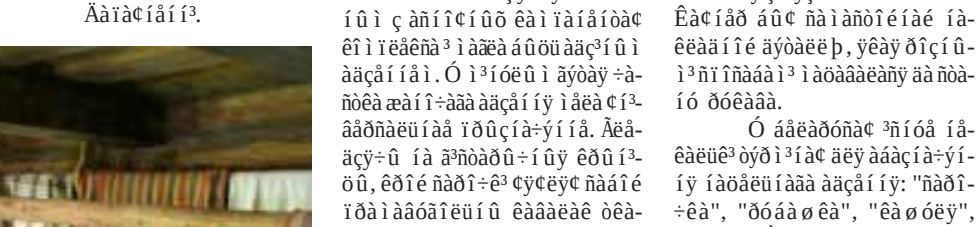

Ñòàðîíêàõ ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ïàñòóøêàé, ÷ûéõ ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ, ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ.

Ñòàðîíêàõ ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ, ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ.

Ñòàðîíêàõ ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ, ïàäàõîäçÿöü ïàä ñòàðîíêàé ìàòýðûÿëüíàñöþ.

Ïàðòðýòìàãíàòê³ Ñàô³³ Õàäêåâ³÷ (ç ðîäó Đàäç³â³ëà¢), êàíåö XVI ñò.

Ïàðòðýòìàãíàòê³ çðîäó Àã³íñê³õ, àïðàóòàé ïà ôðàíöóçñêàé ìîäçå, XVII ñò.

Cïå¢íûãóðò "Ãîðûíû" (Ì³íñê) óòðàäûöûéíûì ñÿëÿíñê³ì æàíî÷ûì àäçåíí³. Îòà 2013 ã.

Áåëàðóñê³ íàöûÿíàëüíû ñÿëÿíñê³ æàíî÷ûê êàñöþì ñà Ñëóöêàãà ðàøíà. Îòà 2011 ã.

Ïëå÷àâîå àäçåííå

Ñàðî÷êà ç'ÿ¢ëÿåööà àäíûì ç àñíî¢íûõ êàì ïàíåíòà¢ êî ì ïëåêñà³ì àãëà áûöü àäç³íûì àäçåííåì. Ó ì³íóëûì ãýòàÿ ÷àñòêà æàíî÷àãà àäçåííÿ ìåëà¢í³åðñàëüíàå ïðûçíà÷ýííå. Ãëåäçÿ÷û íà ã³ñòàðû÷íûÿ êðûí³öû, êðîé ñàðî÷ê³ ¢ÿ¢ëÿ¢ ñàáîé ïðàìàóãîëüíû êàâàëêà òêàí³íû, ñêëàäçåíû ¢äâàÿ ïà í³ööû ñêðóòêà, à¢ ìåñöû ïåðàã³óðàá³¢ñÿ âûðàç äëÿ ãàðëàã³íû.

Äà XIII ñò. äëÿ ¢ïðûãîæâàííÿ æàíî÷ãàà àäçåííÿ âûêàðûñòî¢âàë³ ìåòàë³÷íûÿ ïëàñö³íû, äðîò, ñï³ðàëüê³. SSíû íàøûâàë³ñÿ íà ôêàí³óö³ ïðîñòà ¢òûêàë³ñÿ ¢ ÿå. Òàêñà ìà âûêàðûñòî¢âàëàñÿ ¢ïðûãîæâàííå íàøû¢êàé ç âûêàðûñòàííå ìåòàë³÷íàé í³òê³. Ïà÷ûíàþ÷û ç XIII ñò. ìåòàë³÷íûÿ íàøû¢ê³ íà äàçåííí³áûë³ ïàñòóïîâàà çàìåííû íà âûøû¢êó çâûêàðûñòàííàì ÷ûðâîííûõ ³÷îðíûõ í³òàê, ÿêàÿ ñòàëà ñàì ûì ïàïóëÿðíûì ³ñíî¢íûì ñïîñàáàì óïðûãîæâàííÿ. Âûøû¢êà ðàá³ëàñÿ äâóì ãîäàì äàçåííÿ. Âûøû¢êà ðàá³ëàñÿ äâóì ãîäàì äàçåííÿ - "ëàäàçåþ" ³ "¢ ïðûêðýï".

Ï à÷àòêîâà æàí÷ûíû íàñ³ë³ êàðîòêàå³ äî¢ãàå äàçåííå, à ç XIII ñò. êðîé çìÿíÿ¢ñÿ àä ïðîñòàãà äà áîëüø ñêëàäàíàãà.

Ó áåëàðóñêà¢ ³ñíóå íåêàëüê³ òýðì³íà¢ äëÿ àáàçíà÷ýííÿ íàöåëüíàãà äàçåííÿ: "ñàðî÷êà", "ðóáàøêà", "êàøóëÿ", "÷ýðë³ê". Òýðì³í "ñðî÷üêà" (ñàðî÷êà) ñóñòðàêàåöà ÿø÷ý¢ëåòàï³ñàõ ÷àñî¢ Ê³å¢ñêàé Ðóñ³. Òýðì³í çàô³êñàâàíû ³¢ðàíí³õ ñëàâÿíàì î¢íûõ ëåòàï³ñàõ ÷àñî¢ ÂÊË, àëå ÿãî çìåñò íå ðàñêðûòû. Íåêàòîðûÿ à¢òàðû ïðàâîäçÿöü ïàðàëåë³ ñà ñêàíäûíà¢ñê³ì ñëîâàì "sorka" (ïà-ô³íñêó "sarka" - ãðóàåå ñóêîí). Àäíîñíà ïàõîäæàííÿ ñëîâà "ðóáàøêà" ³ñíóå ø ìàò ìåðêàâàííÿ¢. ². Ñðàçíå¢ñê³ ë³÷û¢, øòî ÿíî ïàõîäç³öü àä äçåÿñëîâà¢ - "ðâàöü", "ðóá³öü". À.Â. Àðö³õî¢ñê³ ë³÷ûöü, øòî ãýòàå ñëîâà âûêàðûñòî¢âàëàñÿ ¢ çíà÷ýíí³ "áåäíåå, ãðóáàå", ñòàðîå ääçåííå". Óãýòû ì æàçíà÷ýííí³ñëîâà ñóñòðàêååöà¢ ï³ñüì îâûõêðûí³öàõ XVI ñò. Ó ñòàðàæûòíàáåëàðóñê³õ òýêñòàõ ¸ñöü äàðîçíåí³ïàì³æ"ñðà÷ûòàê"-äî¢ã³ì ääçåííåì - ³êàðîòê³ì - "êàøóëÿê". "×ýõë³ê" çà ô³êñàâàíà ¢ ïîì í³êàõ êàíôåñ³éíàé ë³òàðàòóðû, øòî äàçâàëÿå ë³÷ûöü ñëîâà íå õàðàêòýðíû ó ì³óëû äëÿ ñàìàãî äàçåííÿ. Ø ûë³ãýòûÿ ïðàäìåòû äàçåííÿ ç äàðàãîé òêàí³íû.

Ó XIX-XX ñòñò. ³ñíàâàë³ äàðîçíåíí³ïàì³æòýðì³íàì³ "ñàðî÷êà" ³"êàøóëÿ"¢ðîçíûõ ðýã³¸íàõ Áåëàðóñ³. Áîëåé çà ³íøûÿ âûêàðûñòî¢âàë³ñÿ òýðì³íà "ñàðî÷êà", àëå¢ íåêàòîðûõ ðýã³¸íàõ ³ñíàâàë³ íàçâû "ðóáàøêà" ³"êàøóëÿ". Âûêàðûñòî¢âàë³ñÿ òàêñàìàòýðì³í "ðóáàøêà" äëÿ àáàçíà÷ýííÿ êàðòîêàãà, äàòàë³³, æàíî÷ãàà äàçåííÿ. À âîñü "÷ýõë³êàì" íàçûâàë³ åððóíþþ ÷àñòêó ñàðî÷ê³ äàñòîðíûì³, áîëüø ñâàáîäíûì³ ïàë³í³³ ãðóäçåé ³ñàì à ë³í³ë³ñ³ëóýòà çâåðõó áûëà áîëüø ïëàñòû÷íàé.

(Ïðàöÿã ó íàñòóïíûì íóìàðû.)

Ñëó÷÷ûíà, 1920-òû

Àíàòîëü ÆÓÊ

"Äðóãàÿ ïîëüñêàÿ àêóïàöûÿ"

Ó ïà÷àòêó êàñòðû÷í³êà 1920 ãîäà ÷àñòê³ ðàñ³éñêàé 16-é àðì³³ Çàõîäíÿãà ôðîíòó ïàä íàö³ñêàì ïîëüñê³õ âîéñêà¢ àäñòóïàë³ äà ãàðàäî¢ Ìåíñêà ³ Ñëóöêà. Íà ñëóöê³ì ê³ðóíêó äà 5 êàñòðû÷í³êà ïàäðàçäçÿëåíí³ 17-é ñòðàëêîâàé äûâ³ç³³ 16-é àðì³³ àäûøë³ íà ë³í³þ Ãðýíê - Áðàíàâà - Ñåë³ø÷à - Ïàãîñò. Ïàñëÿ íåïðàöÿãëàãà çàò³øøà íà ãýòûì ó÷àñòêó ðàñ³éñêà-ïîëüñêàãà ôðîíòó ÷ûðâîíàðìåéöû, ÿê³ÿ àáàðàíÿë³ áë³çê³ÿ ïàäñòóïû äà Ñëóöêà, ïàñëÿ âóë³÷íûõ áà¸¢ ó ãîðàäçå ñóïðàöü ïîëüñêàé 21-é ïÿõîòíàé áðûãàäû 11-é äûâ³ç³³ àäñòóï³ë³ 11 êàñòðû÷í³êà 1920 ãîäà. Íàçà¢òðà ÿíû çðàá³ë³ àä÷àéíóþ ñïðîáó âûá³öü ïðàö³¢í³êà ñà Ñëóöêà, íàâàò çìàãë³ ¢âàðâàööà íà íåêàòîðûÿ ãàðàäñê³ÿ âóë³öû. Àäíàê ïàñëÿ íÿ¢äà÷íûõ âóë³÷íûõ áà¸¢ ïðàç íåêàëüê³ äç¸í ÷ûðâîíààðìåéñê³ÿ ïàäðàçäçÿëåíí³ áûë³ ¢æî çà 25 ê³ëàìåòðà¢ íà ¢ñõîä àä ãîðàäà. Íà Ñëó÷÷ûíå ïà÷àëàñÿ òàê çâàíàÿ "äðóãàÿ ïîëüñêàÿ àêóïàöûÿ" (ïåðøàÿ áûëà ñà æí³¢íÿ 1919 ãîäà ïà ë³ïåíü 1920 ãîäà).

Ç óñòóïëåííåì ó Ñëóöê ïîëüñê³õ âîéñêà¢ *"â ãîðîäå çàìåðëà âñÿêàÿ æèçíü, ãëóáîêàÿ òèøèíà öàðèëà íà óëèöàõ, îáùåñòâåííûå è ãîñóäàðñòâåííûå ó÷ðåæäåíèÿ íå ôóíêöèîíèðóþò, ïðåêðàòèëàñü è òîðãîâàÿ äåÿòåëüíîñòü. Ãîðîä îáåçëþäåë"*. Òàê ï³ñà¢ ïàçíåé Óëàäç³ì³ð Ì³õàéëàâ³÷ Ïðàêóëåâ³÷, ÿê³ ïàñëÿ àäíà¢ëåííÿ ñàâåöêàé óëàäû ç ë³ïåíÿ 1920 ãîäà çàéìà¢ ó Ñëóöêó ïàñàäó ñóääç³.

[illegible]

"... Áåëîðóññêàÿ Íàéâûøýéøàÿ Ðàäà (Íàéâûøýéøàÿ ðàäà Áåëàðóñêàé Íàðîäíàé Ðýñïóáë³ê³ - ïàë³òû÷íàÿ ñòðóêòóðà ¢ 1919-1921 ãàäàõ. Áåëàðóñêàÿ Íàðîäíàÿ Ðýñïóáë³êà àáâåø÷àíà ¢ ñàêàâ³êó 1918 ãîäà. -*À. Æ.*) *è Áåëíàöêîì. Ãîðîäñêîé Óïðàâîé Ñëóöêà ìíå áûëè âûäàíû äåíüãè íà äîðîãó ñ òåì, ÷òî îáðàòíûé ïðîåçä ìíå îïëàòÿò Âàðøàâñêèå Áåëîðóññêèå îðãàíèçàöèè. Â Âàðøàâå ÿ çàñòàë Ñìîëè÷à, Òàðàøêåâè÷à, Äóáåéêîâñêîãî, êàæåòñÿ, Òåðåùåíêî è Òðåïêó, êîòîðûå è çàíÿëèñü âûÿñíåíèåì ñóäüáû Ñëóöêîãî óåçäà, ïðè÷¸ì è òóò íè÷åãî îïðåäåë¸ííîãî èì íå óäàëîñü óçíàòü".*

[illegible]

"öèîííûìè öåëÿìè".

[illegible]

öûéíàãà ïîëüñêàãà ðýæûìó) ôîðìû ìÿñöîâàãà ê³ðàâàííÿ.

Áåëàðóñêàÿ ðàäà Ñëó÷÷ûíû

[illegible]

Ç'åçä Ñëó÷÷ûíû ïðàõîäç³¢ 14-15 ë³ñòàïàäà 1920 ãîäà ¢ Ñëóöêó ¢ äîìå (çíàõîäç³¢ñÿ íà âóë³öû Øûðîêàé ïðûêëàäíà íàñóïðàöü áóäûíêà ã³ìíàç³³; äà öÿïåðàøíÿãà ÷àñó äîì íå çàõàâà¢ñÿ) ãðàìàäñêàãà ïàë³òû÷íàãà äçåÿ÷à, ïðàäñòà¢í³êà ñòàðàæûòíàãà áåëàðóñêàãà øëÿõåöêàãà ðîäó, àäíàãî ç íàéáóéíåéøûõ àá øàðí³êà¢ ó Áåëàðóñ³, øìàòãàäîâàãà ãàíàðîâàãà ñóääç³ Ñëóöêàãà ïàâåòà Ýäâàðäà Àäàìàâ³÷à Âàéí³ëîâ³÷à. ßê ñâåä÷ûöü â³äàâî÷öû, ó äîìå, äçå ïà÷àë³ñÿ ç'åçä, *"çàëÿ ïàìÿøêàííÿ ç íàöûÿíàëüíûì³ áåë-÷ûðâîíà-áåëûì³ ñüöÿãàì³ ³ ïàðòðýòàì³ ... íà òðûáóíó. Ó ïðûñóòíûõ ïàíàâà¢ ñüâÿòî÷íû, ïðû¢çíÿòû ³ ¢ñõâàëÿâàíû íàñòðîé".*

Íà ç'åçäçå áûë³ âûáðàíû [illegible]

[illegible]

¢âàéøë³ 17 ÷àëàâåê: Ïðàêóëåâ³÷ (ñòàðøûíÿ), Àíöûïîâ³÷, Áàáàðýêà, Áàðûñàâåö, Á³ðóêîâ³÷, Äóá³íà, Æà¢ðûä, Êà¢ïàê, Ë³ñòàïàä, Ìàöþêà, Íÿðîíñê³, Ïà¢ëþêåâ³÷, Ðàáû, Ðàäçþê, Ðàêîâ³÷, Ðóñàê, Ñàñíî¢ñê³. Êàíäûäàòàì³ ¢ ñêëàä Áåëàðóñêàé ðàäû Ñëó÷÷ûíû áûë³ âûáðàíû Âàëîäçüêà, Äçÿòëîâ³÷, Ìàë³íî¢ñê³, Ì³õàéëî¢ñê³, Ìÿøó÷àê. Ó ïðýç³äûóì Ðàäû ¢âàéøë³ Ïðàêóëåâ³÷, Ïà¢ëþêåâ³÷, Æà¢ðûä, Ìàöþêà, Á³ðóêîâ³÷, Ðóñàê, Ñàñíî¢ñê³.

Ó ñêëàäçå âûáðàíàé íà ç'åçäçå Áåëàðóñêàé ðàäû Ñëó÷÷ûíû áûë³ áåëàðóñê³ÿ ýñýðû ³ òûÿ, õòî ³ì ñïà÷óâà¢, ïðûõ³ëüí³ê³ ãåíåðàëà Ñ. Áóëàê-Áàëàõîâ³÷à ³ ³äý³ ñóïðàöî¢í³öòâà ç ïàëÿêàì³, ïðàäñòà¢í³ê³ íåéòðàëüíûõ ãðóï. Ïðû âûáàðàõ ñòàðøûí³ Áåëàðóñêàé ðàäû Ñëó÷÷ûíû ãàëàñàâàííå ïðàâîäç³ëàñÿ ïà äçâþõ êàíäûäàòóðàõ - Óëàäç³ì³ðà Ïðàêóëåâ³÷à ³ Àðñåíÿ Ïà¢ëþêåâ³÷à, çà ÿê³õ óäçåëüí³ê³ ç'åçäó ïàäàë³ àäíîëüêàâóþ êîëüêàñöü ãàëàñî¢. Ïðàâÿë³ çàêðûòóþ ïåðàáàëàòî¢êó, ó âûí³êó ÿêîé Ó. Ïðàêóëåâ³÷ àòðûìà¢ íà àäç³í ãîëàñ áîëüø.

[illegible]

ÿêàÿ çáóðûëà àäíû ìàãóòíûÿ äçÿðæàâû ³ âûçâàë³ëà ³íøûÿ, àáóäç³ëàñÿ Áåëàðóñü äà äçÿðæà¢íàãà æûööÿ. Ïàñüëÿ 350 ãàäî¢ íÿâîë³ ³çíî¢ íà ¢âåñü ñüâåò ÷óöåí ãîëàñ Áåëàðóñêàãà Íàðîäó àá òûì, øòî ¸í æûâå ³ æûöü áóäçå. Âÿë³êàå Íàöûÿíàëüíàå Ñàáðàíüíå - Óñåáåëàðóñê³ Êîíãðýñ 5-17 ñüíåæíÿ 1917 ãîäó, äáàþ÷û àá ë¸ñå Áåëàðóñ³, óñòàíàâ³¢ íà ÿå çåìëÿõ ðýñïóáë³êàíñê³ ëàä ³ àáâåñüö³¢ íåçàëåæíàñüöü ³ íåïàäçåëüíàñüöü Áåëàðóñêàé Íàðîäíàé Ðýñïóáë³ê³. Ñòîÿ÷û íà ãýòûì ãðóíöå, çüåçä ñüëÿíñê³õ ïðýäñòà¢í³êî¢ Ñëó÷÷ûíû ¢ ë³êó 107 àñîáà¢ âûáðà¢ Áåëàðóñêóþ Ðàäó Ñëó÷÷ûíû, ÿêîé äàðó÷û¢ ÷àñîâà ¢ñþ öûâ³ëüíóþ ¢ëàäó ¢ ïàâåöå. Áåëàðóñêàÿ Ðàäà Ñëó÷÷ûíû, ïàâåäàìëåíàÿ àá íàìåðàõ ñàâåöê³õ âîéñêà¢, ÿê³ÿ ïàñüëÿ âûéñüöÿ ïîëüñê³õ àääçåëà¢ õî÷óöü çàíÿöü Ñëóöê ³ ïàâåò, çíåâàæàþ÷û ãýòûì âîëþ íàðîäó, - ýíåðã³÷íà ïðàòýñòóå ïðîö³ àãðýñ³¢íûõ íàìåðà¢ Ñàâåöêàãà ¡ðàäó ç Êíîðûíûì íà ÷àëå, ë³÷û÷û, øòî ãýòàÿ àêöûÿ Ñàâåòà¢ ñïðý÷íà òàêñàìà ç ïàñòàíîâàì³ ì³ðàâîé êàíôåðýíöû³...".

Ïà ñâåä÷àííÿõ ñó÷àñí³êà¢, Ñëóöê ïàñëÿ ç'åçäó áóðë³¢ öÿëû òûäçåíü. ² áûëî àä ÷àãî: ãîðàä ³ ïàâåò àêóï³ðàâàíû ïîëüñê³ì³ âîéñêàì³, àëå âîñü-âîñü ³õ ïàíàâàííå çàêîí÷ûööà, çàÿ¢ëÿå ïðà ñÿáå Áåëàðóñêàÿ ðàäà Ñëó÷÷ûíû, ñÿðîä ñÿáðî¢ ÿêîé íÿìà àäç³íñòâà, äçåñüö³ çíàõîäç³ööà ïàâÿòîâû âàåííà-ðýâàëþöûéíû êàì³òýò (ïåðàä óñòóïëåííåì ó Ñëóöê ïàëÿêà¢ ¸í ïåðàáðà¢ñÿ ¢ ìÿñòý÷êà Ñòàðûÿ Äàðîã³ Áàáðóéñêàãà ïàâåòà), à ¸ñöü æà ÿø÷ý ³ Ñàâåöêàÿ Ðàñ³ÿ, ÿêàÿ íà¢ðàä ö³ ïàê³íå Áåëàðóñü ³ Ñëó÷÷ûíó ÿê ÿå ÷àñòêó ïà-çà ñôåðàé ñâàéãî ¢ïëûâó. Ç óë³êàì ãýòûõ ³ íåêàòîðûõ ³íøûõ àêàë³÷íàñöÿ¢ ³ ïàñòà¢öå ñÿáå íà ìåñöà òàãà÷àñíàãà æûõàðà ãîðàäà Ñëóöêà ö³, íàïðûêëàä, â¸ñê³ Âàëîòû äàáî Õ³íîëàâ³÷ê³. Êàìó âåðûöü? Çà ê³ì ³ñö³? Êàãî ïàäòðûìë³âàöü?

Ç 16 ë³ñòàïàäà 1920 ãîäà Áåëàðóñêàÿ ðàäà Ñëó÷÷ûíû ïà÷àëà ñâàþ äçåéíàñöü, ñôàðì³ðàâà¢øû þðûäû÷íóþ, ô³íàíñàâóþ, çÿìåëüíóþ ³ õàð÷îâóþ êàì³ñ³³, ÿê³ÿ ¢çíà÷àë³ë³ ÷ëåíû ïðýç³äûóìà Ðàäû. Ó ñâà¸é ïåðøàé ïàñòàíîâå ïðýç³äûóì Ðàäû àá'ÿâ³¢ àá íàöûÿíàë³çàöû³ íà òýðûòîðû³ Ñëóöêàãà ïàâåòà ¢ñ³õ ëÿñî¢, íàãëÿä çà ÿê³ì³ áû¢ óñêëàäçåíû íà âàëàñíûÿ ðàäû. Òàÿ æ ïàñòàíîâà ïðýç³äûóìà Ðàäû çàáàðàíÿëà âûâîç³öü çà ìåæû Ñëóöêàãà ïàâåòà çáîææà, æûâ¸ëó, ñåëüñêàãàñïàäàð÷û ³íâåíòàð ³ ³íøàå äàáðî. [illegible]

(Ïðàöÿã ó íàñòóïíûì íóìàðû.)

Наша слова

Ç ÂÓ×ÍßÌ² - ÏÐÀ ÐÎÄÍÓÞ ÌÎÂÓ ² ÊÓËÜÒÓÐÓ

Íàïðûêàíöû êàñòðû÷í³êà, ïà çàïðàøýíí³ ë³òàðàòóðíàãà ãóðòêà Áóäñëà¢ñêàé ñÿðýäíÿé øêîëû Ìÿäçåëüñêàãà ðà¸íà ãýòóþ íàâó÷àëüíóþ ¢ñòàíîâó íàâåäàë³ ñÿáðû Ïàñòà¢ñêàé ðà¸ííàé àðãàí³çàöû³ Òàâàðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû êðàÿçíàâåö, ï³ñüìåíí³ê, ïåäàãîã ²ãàð Ïðàêàïîâ³÷ ³ á³áë³ÿòýêàð Ïàñòà¢ñêàé äç³öÿ÷àé á³áë³ÿòýê³, à¢òàð ñöýíàðûÿ¢ â³äýàô³ëüìà¢ ³ ë³òàðàòóðíà-ìàñòàöê³õ âå÷àðûí Ëþäì³ëà Ñÿìåíàñ. ßíû ïàçíà¸ì³ë³ñÿ ç ýêñïàç³öûÿé âûäàòíàãà øêîëüíàãà êðàÿçíà¢÷àãà ìóçåÿ ³ âûñòóï³ë³ ïåðàä íàñòà¢í³êàì³ ³ âó÷íÿì³. Ïàä÷àñ ñóñòðý÷û ¢çí³ìàë³ñÿ ïûòàíí³ ñó÷àñíàãà ñòàíó ³ ïåðñïåêòû¢ ðàçâ³ööÿ áåëàðóñêàé ìîâû, ìàã÷ûìûõ øëÿõî¢ ïàïóëÿðûçàöû³ ÿå ¢ ãðàìàäñòâå, à òàêñàìà íåàáõîäíàñöü çáîðó êðàÿçíà¢÷ûõ ìàòýðûÿëà¢, àñàáë³âà ïðà â¸ñê³, ÿê³ÿ ³ìê³âà çí³êàþöü ç êàðòû Áåëàðóñ³. Ãàâàðûë³ âûñòóïî¢öû ³ ïðà âàæíàñöü ñàìàðýàë³çàöû³ êîæíàãà ÷àëàâåêà, ðàçâ³ööÿ ¢ëàñíûõ çäîëüíàñöåé ïðàç çàíÿòê³ ë³òàðàòóðàé, ñïåâàì³, òýàòðàì, òàíöàì³, ðîçíûì³ â³äàì³ ¢æûòêîâàãà ìàñòàöòâà.

Ïàä÷àñ ñóñòðý÷û äýìàíñòðàâàë³ñÿ ïðýçåíòàöû³, àäðû¢ê³ ç ô³ëüìà¢ ³ â³äýàðîë³ê³, ÿê³ÿ àäëþñòðî¢âàë³ òâîð÷ûÿ çäàáûòê³ ñÿáðî¢ Ïàñòà¢ñêàé ÒÁÌ. ². Ïðàêàïîâ³÷ ðàñêàçà¢ ïðà ñâàå ïàýòû÷íûÿ, ïðàçà³÷íûÿ ³ êðàÿçíà¢÷ûÿ êí³ã³, ÿê³õ âûäàäçåíà êàëÿ 40, àêöýíòóþ÷û ¢âàãó íà âûäàííÿõ, ÿê³ÿ íàï³ñàíû ðàçàì ç âó÷íÿì³. Ë. Ñÿìåíàñ ðàñïàâÿëà ïðà çüì³ê³ ô³ëüìà¢ ïðà ß. Êóïàëó, Ì. Áàãäàíîâ³÷à, Ó. Äóáî¢êó, ïàñòàíî¢êó ñïåêòàêëÿ "ßê ìóæûê æîíêó øóêà¢".

Ñâàå âåðøû ³ âåðøû ². Ïðàêàïîâ³÷à ñà ñöýíû ïðà÷ûòàë³ ¢äçåëüí³ê³ ë³òàðàòóðíàãà ãóðòêà "Âûòîê", ÿê³ì êðóå Âàëÿíö³íà Ãðûáîâ³÷. Äàðý÷û, ãýòà íàñòà¢í³öà øìàò ðîá³öü ó ïðàâå ðàçâ³ööÿ òâîð÷ûõ çäîëüíàñöåé âó÷íÿ¢ ³ çàõàâàííÿ ìÿñöîâàé ñïàä÷ûíû. Ñâåä÷àííå òàìó - êàëåêòû¢íûÿ ñàìàäçåéíûÿ çáîðí³ê³ âó÷í¸¢ñê³õ òâîðà¢ "Âûòîê" ³ àäíî¢ëåíûÿ ýêñïàç³öû³ øêîëüíàãà ìóçåÿ.

Ó ãýòû æ äçåíü àäáûëàñÿ ñóñòðý÷à ³ ¢ Êðûâ³öêàé øêîëå. Àðãàí³çàâàëà ÿå íàñòà¢í³öà ã³ñòîðû³ Àëà Åðìàêîâà÷. Ó âÿë³ê³ì êàá³íåòû ô³ç³ê³ äëÿ íàñòà¢í³êà¢ ³ âó÷íÿ¢ ñòàðýéøûõ êëàñà¢ áûë³ ïàêàçàíû ïðýçåíòàöû³, â³äýàðîë³ê³ ³ àäðû¢ê³ ç ô³ëüìà¢ ïðà êðàÿçíà¢÷ûÿ ³ ïàýòû÷íûÿ âûäàíí³ Ïàñòà¢ø÷ûíû, ïðà çíàêàì³òûõ äçåÿ÷à¢ áåëàðóñêàé êóëüòóðû íàøàãà ðýã³¸íà. Óñå ãýòàÿ ìóëüòûìåäûéíûÿ ìàòýðûÿëû ïåðàäàäçåíû ¢ ïàäàðóíàê øêîëå.

Íàïðûêàíöû ñóñòðý÷û ². Ïðàêàïîâ³÷ ïðàâ¸¢ ç âó÷íÿì³ çàáà¢ëÿëüíóþ ãóëüíþ - àíîíñ ñâà¸é íîâàé êí³ã³, ÿêàÿ ðûõòóåööà äà âûäàííÿ. ¨í ÷ûòà¢ ãåàãðàô³÷íûÿ ë³ìýðûê³, à ïðûñóòíûÿ ïàâ³ííû áûë³ ïàêàçàöü íà êàðöå òûÿ àá'åêòû, ïðà ÿê³ÿ ¢ ³õ ðàñïàâÿäàëàñÿ. Çà ïðàâ³ëüíûÿ àäêàçû âó÷í³ àòðûìë³âàë³ ñàëîäê³ÿ ¢çíàãàðîäû - öóêåðê³.

Õî÷àööà ñïàäçÿâàööà, øòî ãýòûÿ ñóñòðý÷û íå ïðàéøë³ ìàðíà ³ áóäóöü ìåöü ïý¢íû âûí³ê: ìàã÷ûìà, õòîñüö³ ç âó÷íÿ¢ ïà÷íå ï³ñàöü âåðøû, õòîñüö³ ïàêíåööà çá³ðàöü êðàÿçíà¢÷ûÿ ìàòýðûÿëû, õòîñüö³ çàõîìàåööà ïðà ñòàí áåëàðóñêàé ìîâû ³ ñòàíå ÿå àêòû¢íûì ïðûõ³ëüí³êàì ³ ïðûõ³ëüí³öàé.

Þë³ÿ Ïðàêàïîâ³÷.

Íà çäûìêàõ: 1. ². Ïðàêàïîâ³÷, Ë. Ñåìåíñ, Ë. ³ Â. Ãðûáîâ³÷û ç ñÿáðàì³ ë³òàðàòóðíàãà ãóðòêà Áóäñëà¢ñêàé øêîëû; 2. Ó àêòàâàé çàëå Áóäñëà¢ñêàé øêîëû; 3. Âó÷í³ Êðûâ³öêàé øêîëû.

ÁÅËÀÐÓÑÊÀÅ ÏÀÝÒÛ×ÍÀÅ ÑËÎÂÀ ¡ ÊÎÆÍÓÞ ØÊÎËÓ

11 ë³ñòàïàäà ÷àðãîâû ë³òàðàòóðíû äýñàíò íà Ë³ä÷ûíó àðãàí³çàâàë³ áåëàðóñê³ÿ ïàýòû Ëåàí³ä Äðàíüêî-Ìàéñþê ³ Ýäóàðä Àêóë³í. Ë³òàðàòóðíûÿ ñóñòðý÷û ïðàõîäç³ë³ ïàä çíàêàì ïðýçåíòàöû³ 12-ãà íóìàðà ÷àñîï³ñà “Âåðàñåíü”, ðýäàêòàðàì ÿêîãà ç’ÿ¢ëÿåööà Ýäóàðä Àêóë³í, à Ëåàí³ä Äðàíüêî-Ìàéñþê öåñíà ñóïðàöî¢í³÷àå ç âûäàííåì.

Ñòàí³ñëà¢ Ñóäí³ê, ÿê³ òðàäûöûéíà ñóïðàâàäæàå ñòàë³÷íûõ ãàñöåé ïàä÷àñ ñóñòðý÷ ïðàäñòà¢ëÿ¢ ìÿñöîâû ë³òàðàòóðíû àëüìàíàõ Àä “Ë³äñê³õ

ìóðî¢”.

Ïåðøàÿ ñóñòðý÷à àäáûëàñÿ ¢ Òàðíî¢ñêàé øêîëå. Ãýòàÿ øêîëà âÿäîìàÿ òûì, øòî ÿå ¢ ñâîé ÷àñ çàêîí÷ûëà ñëûííàÿ áåëàðóñêàÿ ïàýòýñà, ðýäàêòàð ÷àñîï³ñà “Íàøà âåðà” ³ ãàçåòû “Àâå Ìàðûÿ” Êðûñö³íà Ëÿëüêî, à òàêñàìà ñàë³ñò àíñàìáëÿ “Ñÿáðû” Âÿ÷àñëà¢ Ñòàòêåâ³÷. Òàìó ³ ¢çðîâåíü ñóñòðý÷û áû¢ àäïàâåäíû. Õàöÿ, øòî òóò êàçàöü, óñå ñóñòðý÷û ç óäçåëàì Ýäóàðäà Àêóë³íà ³ Ëåàí³äà Äðàíüêî-Ìàéñþêà

ïðàõîäçÿöü íà ñàìûì âûñîê³ì ìàñòàöê³ì ³ ³íòýëåêòóàëüíûì óçðî¢í³.

Äðóãàÿ ñóñòðý÷à ¢ ãýòû äçåíü àäáûëàñÿ ç âó÷íÿì³ ¨äêà¢ñêàé øêîëû. Ó ñôåðó àäêàçíàñö³ ãýòàé øêîëû òðàïëÿþöü ³ Á³ñêóïöû - ðàäç³ìà Äàíóòû Á³÷ýëü, ³ Äàêóäàâà, íåïàäàë¸ê àä ÿêîãà ¢ Áàíåâå ñòàÿ¢ äîì áàöüêî¢ Åæû Ïóòðàìàíòà, ãåíåðàëüíàãà ñàêðàòàðà Ñàþçà ï³ñüìåíí³êà¢ íàðîäíàé Ïîëüø÷û, ³ Íàâ³öê³ÿ, äçå íà ñ¸íÿ, ìîæà, àäç³íàÿ ¢ Áåëàðóñ³ âÿñêîâàÿ âóë³öà íîñ³öü ³ìÿ Êàñòóñÿ Êàë³íî¢ñêàãà. Òàìó ³ äëÿ ãýòàãà êóòêà Ë³ä÷ûíû ïàýç³ÿ ç’ÿâà íàòóðàëüíàÿ ³ àðãàí³÷íà ¢ï³ñâàåööà ¢ øòîäç¸ííàñöü.

Ãýòûÿ ñóñòðý÷û ìåë³ ³ ÿø÷ý àäíó àäìåòíóþ ðûñó. Çà íåêàëüê³ ãàäî¢ ïàåçäàê ç ÷àñîï³ñàì “Âåðàñåíü” ïà Ë³ä÷ûíå Ýäóàðä Àêóë³í ³ Ëåàí³ä Äðàíüêî-Ìàéñþê âûñòóïàë³ ¢ Ë³äñê³ì êàëåäæû, Ë³äñêàé á³áë³ÿòýöû, Ïàëàöû òâîð÷àñö³. À ÿø÷ý ÿíû àá’åõàë³ **¢ñå** âÿñêîâûÿ

øêîëû Ë³äñêàãà ðà¸íà àêðàìÿ áàçàâàé øêîëû ¢ Ãóäàõ. ßê ñêàçàë³ ñàì³ ïàýòû, òàê³õ ðà¸íà¢ íà Áåëàðóñ³ òîëüê³ òðû: Ëàãîéñê³, Ïóõàâ³öê³ ³ âîñü Ë³äñê³.

Ïà÷à¢øû íåêàë³ ç Êðóïà¢ñêàé øêîëû, ÷àñîï³ñ “Âåðàñåíü” ïàáûâà¢ ó ñàìûõ äàë¸ê³õ çàêóòî÷êàõ ðà¸íà, ïàê³äàþ÷û ¢ñþäû âåðó ¢ òîå, øòî æûâå áåëàðóñêàÿ ìîâà ³ æûâå ïðûãîæàå áåëàðóñêàå ïàýòû÷íàå ñëîâà, æûâå áåëàðóñêàÿ ïåñíÿ. Ïîñïåõà¢ ñïàäàðàì Ý. Àêóë³íó ³ Ë. Äðàíüêî-Ìàéñþêó ¢ ³õ íÿë¸ãêàé ì³ñ³ÿíåðñêàé äçåéíàñö³ ¢ ñëàâó Áåëàðóñ³.

ßðàñëà¢ Ãðûíêåâ³÷.

Äà âåäàìà ñÿáðî¢ Ðàäû ÒÁÌ

Ïàâàæàíûÿ ñÿáðû Ðàäû ÒÁÌ!

Ó àäïàâåäíàñö³ ç ðàøýííåì Ñàêðàòàðûÿòó ÒÁÌ ÷àðãîâàå ïàñÿäæýííå Ðàäû àäáóäçåööà **29 ë³ñòàïàäà ¢ ñÿäç³áå ÒÁÌ.**

Ïà÷àòàê: 11.30.

Ïàïÿðýäí³ ïàðàäàê äíÿ:

1. Àáìåðêàâàííå ïëàíà ïðàöû ÒÁÌ íà 2016 ãîä.
2. Ïàñòàíîâà àá ïàìåðû ñêëàäàê íà 2016 ãîä.
3. Ïàäâÿäçåííå âûí³êà¢ âûáàð÷àé ïðýç³äýíöêàé êàìïàí³³ 2015 ã.
4. Àá óäçåëå ñÿáðî¢ ÒÁÌ ó áóäó÷ûõ ïàðëàìåíöê³õ âûáàðàõ.
5. Àá ïàäï³ñöû íà "Íàøà ñëîâà".
6. Ðîçíàå.

×àêàåì âàøû ïðàïàíîâû äà ïðàåêòó ïëàíà äçåéíàñö³ íà íàñòóïíû 2016 ãîä.

Ñàêðàòàðûÿò ÒÁÌ.

Ðýäàêòàð Ñòàí³ñëà¢ Âàöëàâàâ³÷ Ñóäí³ê

Çàñíàâàëüí³ê:
ÒÁÌ ³ìÿ Ôðàíö³øêà Ñêàðûíû.
Ïàñâåä÷àííå àá ðýã³ñòðàöû³ ¹ 908 àä 18 ñíåæíÿ 2009 ã. âûäàäçåíà Ì³í³ñòýðñòâàì ³íôàðìàöû³ Ðýñïóáë³ê³ Áåëàðóñü.
Àäðàñ ðýäàêöû³:
231293, Ë³äñê³ ð-í, â. Äàë³íà.
Àäðàñ äëÿ ïàøòîâûõ äàïðà¢ëåííÿ¢:
231282, ã. Ë³äà-2, ï/ñ 7.
Å-mail: naszaslowa@tut.by

Ðýäàêöûéíàÿ êàëåã³ÿ:

Àëåíà Àí³ñ³ì, Þðàñü Áàá³÷, Þëÿ Áàæîê, Ìàðûÿ Áàðàâ³ê, Â³íöóê Âÿ÷îðêà, Àëÿêñåé Êàðïåíêà, Ýëà Îë³íà, ²ãàð Ïðàêàïîâ³÷, Àëÿêñåé Ïÿòêåâ³÷, Ñòàí³ñëà¢ Ñóäí³ê, Ïàâåë Ñöÿöêî, Àëåã Òðóñà¢, Äçÿí³ñ Òóøûíñê³, Àëÿêñåé Øàëàõî¢ñê³.

http://naszaslowa.by/ http://pawet.net/
http://kamunikat.org/ http://tbm-mova.by/
http://nashaslova.mns.by/

À¢òàðû öàëêàì àäêàçíûÿ çà ïàäáîð ³ äàêëàäíàñöü ïðûâåäçåíàé ³íôàðìàöû³. Ðýäàêöûÿ ðóêàï³ñû íå âÿðòàå.

Ãàçåòà íàäðóêàâàíà ¢ Ë³äñêàé äðóêàðí³.
231300, ã. Ë³äà, âóë. Ëåí³íñêàÿ, 23.
Âûäàâåö: Óñòàíîâà ³íôàðìàöû³ “Âûäàâåöê³ äîì ÒÁÌ”.
Ãàçåòà ïàäï³ñàíà äà äðóêó 16.11.2015 ã. ó 17.00. Çàìîâà ¹ 3466.
Àá’¸ì 2 äðóêàâàíûÿ àðêóøû. Íàêëàä 2000 àñîáí³êà¢.
Ïàäï³ñíû ³íäýêñ: 63865.
Êîøò ïàäï³ñê³: 1 ìåñ.- 8750 ðóá., 3 ìåñ.- 26250 ðóá.
Êîøò ó ðîçí³öó: ïà äàìî¢ëåíàñö³.

pawet.net